

ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΣΧΟΛΕΙΟΝ

«ΣΟΚΡΑΤΗΣ»

ΙΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΣΙΚΑΓΟΝ

h

3.3 = 9

3.4 = 120

3.5

για Αρροστώθη

3.6

3.7

3.8

3

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΣΙΜΟΥ ΜΠΑΛΑΝΟΥ

Καθηγητοῦ τῶν Ὀρθοκευτικῶν ἐν τῷ ἐν Ἀθήναις Διδασκαλείῳ τῆς Δημοτικῆς
Ἐκπαιδεύσεως καὶ ἐν τοῖς Διδασκαλείοις τῆς Φιλεκπ. Ἑταιρείας.

ΙΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΤΗΣ

ΠΑΛΑΙΑΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

ΣΥΝΤΑΧΘΕΙΣΑ

*Κατὰ τὸ τελευταῖον πρόγραμμα τῆς 1ης Σεπτεμβρίου
1913 τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας.*

ΕΓΚΡΙΣΕΙ ΚΑΙ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ
Μετ' εἰκόνων καὶ χάρτου τῆς Παλαιστίνης.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΒΙΒΛΙΟΠΟΛΕΙΟΝ ΙΩΑΝΝΟΥ Ν. ΣΙΔΕΡΗ

46 ΟΔΟΣ ΣΤΑΛΙΟΥ—ΜΕΓΑΡΟΝ ΑΡΕΑΚΕΙΟΥ

1921

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΣΙΜΟΥ ΜΠΑΛΑΝΟΥ

Καθηγητοῦ τῶν Θεολογικῶν ἐν τῷ ἐν Ἀθήναις Διδασκαλεῖῳ τῆς Δημοτικῆς
Ἐκπαιδεύσεως καὶ ἐν τοῖς Διδασκαλείοις τῆς Φιλεκπ. Ἐταιρείας.

ΙΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΑ
ΤΗΣ
ΠΑΛΑΙΑΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

ΣΥΝΤΑΧΘΕΙΣΑ

Κατὰ τὸ τελευταῖον πρόγραμμα τῆς 1ης Σεπτεμβρίου
1913 τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας.

ΕΓΚΡΙΣΕΙ ΚΑΙ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ

Μετ' εἰκόνων καὶ χάρτου τῆς Παλαιστίνης.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΙΩΑΝΝΟΥ Ν. ΣΙΔΕΡΗ

46 ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ—ΜΕΓΑΡΟΝ ΑΡΣΑΚΕΙΟΥ

1921

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑΣ

Ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ περιέχεται πᾶσα ἡ κατὰ τὸ νέον πρόγραμμα ἐν τῇ τρίτῃ τάξει τοῦ δημοτικοῦ σχολείου διδασκομένη ὕλη ἐκ τῆς ἱστορίας τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης.

Μετὰ μεγάλης προσοχῆς παρεθέσαμεν ἕξ ἐκάστου κεφαλαίου ἐκεῖνα τὰ μέρη, τὰ ὁποῖα εἶναι πρόσφορα διὰ τὴν παιδικὴν ἡλικίαν, παρελείψαμεν δὲ πᾶν ὃ, τι θὰ ἠδύνατο νὰ προσκρούσῃ ἢ νὰ παρανοηθῇ, ὡς καὶ πᾶν ὑπὲρ τὰς δυνάμεις τῶν μαθητῶν τῆς τάξεως ταύτης.

Τὸ πόρισμα ἢ τὰ πορίσματα ἐκάστου κεφαλαίου προετιμήσαμεν νὰ διατυπώσωμεν ἐν γλώσσῃ εὐκόλως νοουμένη ὑπὸ τῶν παιδῶν, διότι ἡ διὰ γραφικοῦ χωρίου διατύπωσις τοῦ πορίσματος, ἀξιοσύστατος δι' ἀνωτέρας τάξεις, εἶναι καταδικαστέα διὰ παιδιά τρίτης τάξεως τοῦ δημοτικοῦ σχολείου, ἔνθα ἡ πραγματικὴ καὶ γλωσσικὴ κατανόησις τοῦ γραφικοῦ χωρίου προσκρούει κατὰ τοσοῦτων δυσχερειῶν, καὶ ἀπαιτεῖ χρόνον πλείονα τοῦ ἀπαιτουμένου δι' αὐτὴν τὴν ἐκμάθησιν τοῦ ἱστορήματος. Ἐὰν δ' ἐν τοῖς γερμανικοῖς σχετικοῖς βιβλίοις τὸ πόρισμα διατυποῦται ἐν γραφικῷ χωρίῳ, δὲν ἔπεται ἐκ τούτου ὅτι πρέπει νὰ ἐφαρμόζηται τοῦτο καὶ εἰς τὰ ἡμέτερα βιβλία, διότι διὰ τὸν Γερμανόπαιδα ἡ γλῶσσα τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, ἐν τῇ μεταφράσει τοῦ Λουθήρου, οὐδεμίαν παρέχει δυσχέριαν.

Δ. Σ. Μ.

ΓΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΠΑΛΑΙΑΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ὁ Θεὸς ἔκαμε διαθήκην, δηλαδή συμφωνίαν με τοὺς Ἑβραίους, αὐτοὶ μὲν νὰ τηροῦν τὰς ἐντολάς τοῦ Θεοῦ, ὁ δὲ Θεὸς νὰ τοὺς προστατεύῃ. Ἐπειδὴ ὁμοίως οἱ Ἑβραῖοι δὲν ἐτήρησαν τὰς ἐντολάς τοῦ Θεοῦ, ὁ Θεὸς ἔκαμε νέαν συμφωνίαν με ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, νὰ προστατεύῃ αὐτοὺς, ἐὰν φυλάττουν τὰς ἐντολάς του. Ἐχομεν λοιπὸν δύο διαθήκας, τὴν Παλαιὰν καὶ τὴν Καινὴν, δηλαδή νέαν.

Εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης θὰ ἴδωμεν πῶς ὁ Θεὸς διὰ διαφόρων ἀνδρῶν, τοὺς ὁποίους ἔστειλεν, ἐφάνερωσε τὸ θέλημά του εἰς τοὺς Ἑβραίους, πῶς ἐπροστάτευεν αὐτοὺς, καὶ πῶς οὗτοι ἐφέροντο ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ.

Α'

Η ΠΡΟ ΤΩΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΩΝ ΙΣΤΟΡΙΑ

1. Ἡ δημιουργία τοῦ κόσμου καὶ ἡ πλάσις τῶν ἀνθρώπων.

Ἦτο ἐποχή, κατὰ τὴν ὁποίαν δὲν ὑπῆρχε κόσμος· ὁ Θεὸς μὲν, ὁ ὁποῖος πάντοτε ὑπάρχει, ἐπειδὴ εἶναι ἀγαθός, ἀπεκάτισε νὰ δημιουργήσῃ τὸν κόσμον, καὶ τὸν ἐδημιούργησε μετὰ τὸν λόγον του μόνον.

Κατὰ πρῶτον ὁ Θεὸς ἐδημιούργησε τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτὰ ὠρισμένην μορφήν, καὶ ὅλα ὅσα ἦσαν ἀναγκαῖα διὰ νὰ δύνανται νὰ ζήσουν τὰ διάφορα ὄντα· ἔδωκε δηλαδή τὸν ἀέρα, τὸ ὕδωρ, τὸν ἥλιον, τὴν σελήνην, τοὺς ἀστέρας κ.τ.λ., κατόπιν παρήγαγε τὰ φυτὰ καὶ τὰ ζῷα καὶ τέλος τὸ τελειότατον ὄν τῆς γῆς, τὸν ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος

διαφέρει ἀπὸ τὰ ἄλλα ζῶα, διότι δὲν ἔχει μόνον σῶμα, ὅπως αὐτά, ἀλλ' ἔχει καὶ νοῦν, μὲ τὸν ὁποῖον δύναται νὰ σκεφθῆ καὶ νὰ ἐκτελῆ ὅ, τι πρέπει.

Οἱ πρωτόπλαστοι ἐν τῷ παραδείσῳ.

Ὁ πρῶτος δημιουργηθεὶς ἄνθρωπος λέγεται Ἀδάμ, ἡ δὲ σύζυγός του Εὔα, ἀπὸ τὸ ζεῦγος δὲ τοῦτο τῶν πρωτοπλάστων καταγόμεθα πάντες οἱ ἄνθρωποι τῆς γῆς.

Πόρισμα.

Ὁ Θεὸς εἶναι πανάγαθος, παντοδύναμος καὶ πάνσοφος.

2. Ὁ παράδεισος, ἡ παρακοὴ τῶν πρωτοπλάστων καὶ ἡ ἔξωσις αὐτῶν ἐκ τοῦ παραδείσου.

Ὁ παράδεισος. Ὁ Θεὸς ἔθηκε τοὺς πρωτοπλάστους εἰς κῆπον μέγαν καὶ ὡραιότατον, τὸν παράδεισον, ὅπου ὑπῆρχον παντὸς εἶδους φυτὰ, δένδρα καὶ ζῶα· ποταμὸς δὲ ἐπότιζεν αὐτόν. Οἱ πρωτόπλαστοι ἔζων εὐτυχεῖς εἰς τὸν παράδεισον, τὸν ὁποῖον ἐκαλλιέργουν. Ὁ Θεὸς ἐπέτρεψεν εἰς αὐτοὺς νὰ τρώγουν ἀπὸ τοὺς καρποὺς ὅλων τῶν δένδρων, ἐκτὸς μόνον ἀπὸ τοὺς καρποὺς ἐνὸς δένδρου τῆς γνώσεως τοῦ καλοῦ καὶ

Οἱ πρωτόπλαστοι παρισύρονται ἀπὸ τὸν ὄφιν.

τοῦ κακοῦ, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐὰν ἔτρωγον, ἀμέσως θὰ ἐξεδιῶ-
κοντο ἀπὸ τὸν παράδεισον καὶ θὰ ἐγίνοντο θνητοί. ἔδωκε δ' ὁ
Θεὸς τὴν διαταγὴν ταύτην μόνον διὰ νὰ συνηθίσῃ τοὺς
ἀνθρώπους εἰς τὴν ἐγκράτειαν καὶ εἰς τὴν ὑπακοήν. Ὠνομά-

σθη δὲ τὸ δένδρον τοῦτο δένδρον τῆς γνώσεως τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ, διότι, ἐὰν δὲν ἔτρωγον ἐξ αὐτοῦ οἱ πρωτόπλαστοι, θά ἐφαίνοντο καλοί, ἐνῶ, ἐὰν ἔτρωγον, κακοί. ✕

Οἱ πρωτόπλαστοι ἐκδιώκονται ἐξ τοῦ παραδείσου.

✕ Ἡ παρακοὴ τῶν πρωτοπλάστων. Μίαν ἡμέραν ὁ ὄφις ἠρώτησε τὴν Εὐαν, ἐὰν ἔχουν δικαίωμα νὰ τρώγουν ἀπὸ ὅλα τὰ δένδρα τοῦ παραδείσου, ἢ δ' Εὐα ἀπήνησεν ὅτι ἀπὸ ὅλα δικαιοῦνται νὰ φάγουν ἐκτὸς ἀπὸ τὸ δένδρον τῆς γνώσεως

τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ. Τότε ὁ ὄφιν, ὁ ὁποῖος ἐζήλευε νὰ βλέπῃ τὴν εὐτυχίαν τῶν πρωτοπλάστων καὶ ἠθέλε μὲ κάθε τρόπον νὰ τοὺς βλάψῃ, εἶπεν εἰς τὴν Εὐάν ὅτι ὁ Θεὸς ἀπὸ φθόνον ἀπηγόρευσε τοῦτο, διότι ἐγνώριζεν ὅτι, ἐὰν ἔτρωγον ἀπὸ αὐτό, θὰ ἐγίνοντο σοφοί, ὅπως αὐτός. Ἡ Εὐά τότε, ἀντὶ νὰ ἀκούσῃ τοὺς λόγους τοῦ Θεοῦ, ἤκουσε τοὺς πονηροὺς λόγους τοῦ ὄφεως, καὶ ἔλαβεν ἀπὸ τοὺς καρποὺς τοῦ δένδρου καὶ ἔφαγεν, ἔδωκε δὲ καὶ εἰς τὸν Ἀδάμ, ὁ ὁποῖος ἔφαγε καὶ αὐτὸς ἐξ αὐτῶν. Μόλις ὅμως οἱ πρωτόπλαστοι παρήκουσαν εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ἐνόησαν τί κακὸν ἔπραξαν καὶ ἐφοβοῦντο νὰ ἀντικρύσουν τὸν Θεόν, διὰ τοῦτο δὲ ἐκρύπτοντο ὀπισθεν ἀπὸ τὰ δένδρα τοῦ παραδείσου. X

Ἡ ἔξωσις τῶν πρωτοπλάστων ἐκ τοῦ παραδείσου. Ὁ Θεός, ἀπὸ τοῦ ὁποῖου οὐδεὶς δύναται νὰ κρυβῇ, ἐκάλεσε τὸν Ἀδάμ λέγων, Ἀδάμ, ποῦ εἶσαι ; Ὁ δὲ εἶπεν ἤκουσα τὴν φωνὴν σου καὶ ἐφοβήθην, διὰ τοῦτο ἐκρύβην. Ὁ Θεὸς τότε ἀπήντησε· διατί ἐφοβήθης ; Μήπως παρέβης τὴν ἐντολήν μου καὶ ἔφαγες ἀπὸ τὸν ἀπηγορευμένον καρπὸν ; Ὁ Ἀδάμ εἶπε· δὲν πταίω ἐγώ, ἡ Εὐά μοῦ ἔδωκε καὶ ἔφαγον ἐξ αὐτοῦ. Ὁ Θεὸς τότε ἠρώτησε τὴν Εὐάν, διατί ἔπραξε τοῦτο, καὶ αὕτη εἰς δικαιολογίαν εἶπεν ὅτι ἠπατήθη ἀπὸ τὸν ὄφιν.

Τότε ὁ Θεὸς ἐτιμώρησε τὸν ὄφιν, ὁ ὁποῖος παρέσυρε τοὺς πρωτοπλάστους εἰς τὸ κακόν, καὶ αὐτούς, διότι παρήκουσαν εἰς τὸ θέλημά του καὶ παρεσύρθησαν ἀπὸ τὸν ὄφιν. Τὸν μὲν ὄφιν κατηράσθη νὰ σύρεται εἰς τὴν γῆν καὶ νὰ τρώγῃ ἐξ αὐτῆς, τὴν Εὐάν νὰ ἔχῃ λύπας καὶ πόνους, τὸν δὲ Ἀδάμ νὰ τρώγῃ τὸν ἄρτον μὲ ἰδρωτὰ τοῦ προσώπου του. Μετὰ ταῦτα ἐξεδίωξεν ὁ Θεὸς τοὺς πρωτοπλάστους ἐκ τοῦ παραδείσου. X

Πόρισμα.

Πρέπει πάντοτε νὰ ὑπακούωμεν εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ἡ παρακοὴ εἰς αὐτὸ τιμωρεῖται.

3. Ὁ κατακλυσμός.

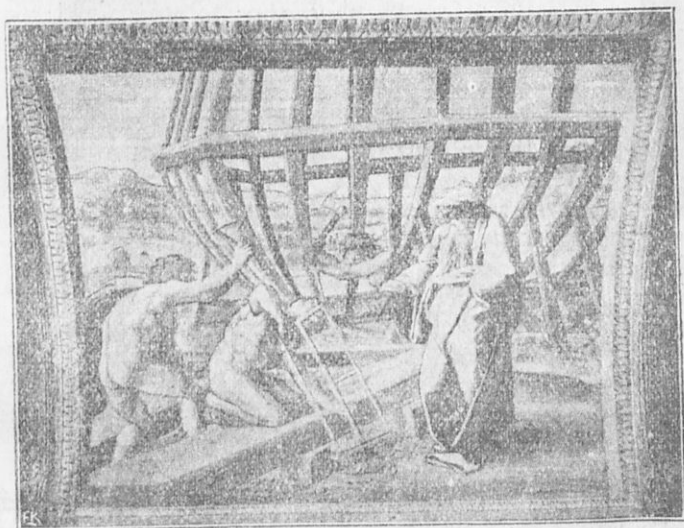
Χ *Ἡ διαφθορὰ τῶν ἀνθρώπων.* Οἱ ἄνθρωποι ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν ἠϋξάνον ἐπὶ τῆς γῆς, ἀλλὰ συγχρόνως ἠϋξάνε καὶ ἡ διαφθορά· εἰς μάτην ἔδωκεν ὁ Θεὸς εἰς αὐτοὺς διάστημα 120

Ὁ κατακλυσμός.

ἐτῶν νὰ μετανοήσουν· αὐτοὶ ἔμειναν ἀδιόρθωτοι. Διὰ τοῦτο ὁ Θεὸς ἀπεφάσισε νὰ καταστρέψῃ αὐτοὺς διὰ κατακλυσμοῦ. *Ἡ κιβωτὸς τοῦ Νῶε.* Μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων ὑπῆρχεν

ὅμως εἷς, ὁ Νῶε, εὐσεβὴς καὶ ἐνάρετος· διὰ τοῦτο ὁ Θεός, ὁ ὁποῖος ἀγαπᾷ τοὺς δικαίους, ἀπεφάσισε νὰ τὸν σώσῃ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν του· πρὸς τοῦτο τὸν διέταξε νὰ κατασκευάσῃ μίαν κιβωτὸν καὶ νὰ εἰσέλθουν ἐντὸς αὐτῆς αὐτός, ἡ γυνὴ του, οἱ τρεῖς υἱοὶ του, Σὴμ, Χάμ καὶ 'Ιάφεθ, μετὰ τῶν γυναικῶν των, καὶ νὰ λάβῃ ἐντὸς αὐτῆς ζεύγη ἕξ

Ἡ κατασκευὴ τῆς κιβωτοῦ.

ὄλων τῶν ζώων καὶ τροφάς. Ὁ Νῶε ἐξετέλεσεν ὅλα ὅσα τοῦ παρήγγειλεν ὁ Θεός, καὶ ἀφοῦ εἰσῆλθον ὅλοι ἐντὸς τῆς κιβωτοῦ, τὴν ἤλειψε μὲ πῖσσαν διὰ νὰ μὴ εἰσέρχεται τὸ ὕδωρ.

✕ **Ὁ Κατακλυσμός.** Τότε ἤρχισε νὰ πῖπτη βροχὴ ἀφθονος συνεχῶς ἐπὶ 40 ἡμέρας καὶ νύκτας καὶ ἀνέβησαν τόσον πολὺ τὰ ὕδατα, ὥστε ἐκαλύφθησαν καὶ τὰ ὑψηλότερα ὄρη τῆς γῆς· ὅλα τὰ ζῶα καὶ ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ἐπνίγησαν, καὶ μόνον ἡ κιβωτὸς τοῦ Νῶε ἐσώθη χάρις εἰς τὴν θέλησιν τοῦ Θεοῦ. Ἀφοῦ παρῆλθον πολλαὶ ἡμέραι, ἀφότου ἔπαυσεν ὁ κατακλυσμός, ἤρχισαν νὰ χαμηλώνουν τὰ ὕδατα, καὶ τέλος ἡ κιβωτὸς ἐστάθη ἐπάνω εἰς ἓν ὑψηλὸν ὄρος τῆς Ἀρμενίας, τὸ Ἄραράτ. ✕

× Ὁ Νῶε ἐξέρχεται τῆς κιβωτοῦ. Μετά τινα καιρὸν ὁ Νῶε διὰ τὰ ἐννοήση, ἐὰν τὸ ὕδωρ ἐξηράνθη εἰς τὴν γῆν, ἤνοιξε τὸ παράθυρον τῆς κιβωτοῦ καὶ ἔστειλεν ἕνα κόρακα, ὁ ὁποῖος ὁμως δὲν ἐπέστρεψε· διότι ἠδύνατο νὰ μείνῃ εἰς τὰς κορυφὰς τῶν

Ὁ Νῶε θυσιάζων.

ὄρέων, αἱ ὁποῖαι εἶχον πλέον ξηρανθῆ καὶ ἐτρέφετο μὲ τὰς σάρκας τῶν θνησιμαίων· μετ' ὀλίγον ὁ νῶε ἔστειλε μίαν περιστερὰν, ἡ ὁποία ὁμως δὲν εἶχε ποῦ νὰ μείνῃ καὶ ἐπέστρεψε τὴν ἰδίαν ἐσπέραν· μετὰ 7 ἡμέρας ἔστειλε πάλιν τὴν περιστερὰν, ἡ ὁποία ἐπανῆλθε φέρουσα εἰς τὸ ῥάμφος τῆς κλάδον ἐλαίας· ἐκ τούτου ἐνόησεν ὁ Νῶε ὅτι ἀνεφάνησαν τὰ δένδρα. Ἐτέλος μετὰ 7 ἡμέρας ἔστειλεν ἐκ νέου μίαν περιστερὰν, ἡ ὁποία ὁμως εὔρε τόπον διαμονῆς καὶ τροφῆν εἰς τὴν γῆν καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὴν κιβωτόν. Τότε ὁ Νῶε ἐνόησεν ὅτι ἡ γῆ ἐξηράνθη, καὶ, κατὰ διαταγὴν τοῦ Θεοῦ, ἐξῆλθεν ἀπὸ τὴν κιβωτόν μετὰ τὴν οἰκογενεϊάν του καὶ μὲ τὰ ζῷα. Πρῶτον ἔργον του ἦτο νὰ προσφέρῃ θυσίαν εἰς τὸν Θεόν, διὰ τὰ τὸν εὐχαριστήσῃ διὰ τὴν σωτηρίαν αὐτοῦ καὶ τῆς οἰκογενεΐας του. Ὁ Θεὸς ὑπεσχέθη τότε εἰς τὸν Νῶε νὰ μὴ κάμῃ ἄλλον κατακλυσμὸν καὶ ἠλόγησεν αὐτὸν καὶ τοὺς υἱούς του.

Πόρισμα.

Ὁ Θεὸς τιμωρεῖ καὶ καταστρέφει τοὺς κακοὺς, ἀλλ' ἀμείβει καὶ σφίζει τοὺς ἀγαθοὺς, Πρέπει πάντοτε νὰ εὐχαριστῶμεν τὸν Θεὸν δι' ὅσα ἀγαθὰ μᾶς δίδει.

Ὁ πύργος τῆς Βαβέλ.

✕ Οἱ ἀπόγονοι τοῦ Νῶε ἐπληθύνθησαν πολὺ καὶ δὲν ἠδύ-

Ὁ πύργος τῆς Βαβέλ.

ναντο πλέον νὰ ἴζοῦν ὅλοι ἴμαζί. Μίαν ἡμέραν ἦλθον εἰς τινα

πεδιάδα, ἐκεῖ δ' ἀπεφάσισαν, πρὶν διασκορπισθοῦν, νὰ κτίσουν πόλιν καὶ πύργον ὑψηλότατον, τοῦ ὁποίου τὸ ἄκρον νὰ φθάσῃ μέγρις οὐρανοῦ, διὰ νὰ δοξασθοῦν. * Ἐπειδὴ ὁμως ἡ σκέψις τῶν αὐτῆ ἦτο αὐθάδης, ὁ Θεὸς ἐτιμώρησε τὴν ὑπερηφάνειάν των, καὶ ἐνῶ μέγρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης ὠμίλουν ὅλοι τὴν αὐτὴν γλῶσσαν, ὁ Θεὸς ἐσύγχυσε τὴν γλῶσσάν των, ἕκαστος ὠμίλει πλέον ἰδίαν γλῶσσαν, καὶ τοιουτοτρόπως δὲν ἠδύνατο νὰ ἐννοήσῃ ὁ εἰς τὸν ἄλλον διὰ τοῦτο ἔπαυσαν πλέον νὰ κτίζουν τὴν πόλιν καὶ τὸν πύργον, ὁ ὁποῖος ὠνομάσθη πύργος Βαβέλ, δηλαδὴ τῆς συγχύσεως, ἐπειδὴ ἐσυγχύθησαν αἱ γλῶσσαι τῶν ἀνθρώπων. Τότε διεσκορπίσθησαν οὗτοι εἰς ὅλην τὴν γῆν.

Πόρισμα.

Ὁ Θεὸς τιμωρεῖ τὴν αὐθάδειαν.

Β

ΟΙ ΠΑΤΡΙΑΡΧΑΙ

Οἱ Ἰσραηλῖται ἔλεγον πατριάρχας τὸν Ἀβραάμ, τὸν Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ, οἱ ὁποῖοι ἔλαβον παρὰ τοῦ Θεοῦ τὴν υπόσχεσιν ὅτι θὰ ἀυξήσῃ καὶ θὰ προστατεύσῃ τὸν ἰουδαϊκὸν λαόν.

α') Ο ΑΒΡΑΑΜ

5. Κλήσις τοῦ Ἀβραάμ.

Οἱ ἄνθρωποι μετὰ τὸν κατακλυσμὸν ταχέως ἐλησμόνησαν ὅτι ὁ Θεὸς τιμωρεῖ τοὺς ἁμαρτωλοὺς, καὶ ἔγιναν πάλιν ἀσεβεῖς πρὸς αὐτὸν καὶ κακοὶ πρὸς τοὺς ὁμοίους των. Εἰς τὴν Μεσοποταμίαν ὁμως ἔζη εἷς ἄνθρωπος εὐσεβὴς καὶ δίκαιος, ὁ

ὁποῖος ἔμενε πάντοτε πιστὸς εἰς τὸν Θεὸν καὶ ἔπραττε πάντοτε τὸ θέλημά του· ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἐλέγετο Ἀβραάμ. Εἰς τὸν Ἀβραάμ λοιπὸν παρουσιάσθη ὁ Θεὸς καὶ παρήγγειλεν εἰς αὐτὸν νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν πατρίδα του καὶ νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν Χαναάν, ὅπου θὰ τὸν εὐλογήσῃ καὶ θὰ τὸν δοξάσῃ καὶ θὰ τὸν καταστήσῃ γενάρχην μεγάλου λαοῦ. Ὁ Ἀβραάμ ὑπήκουσεν ἀμέσως εἰς τὴν παραγγελίαν τοῦ Θεοῦ καί, ἀφοῦ ἐγκατέλειψε τὴν πατρίδα του, ἦλθε μὲ τὴν σύζυγόν του Σάρραν καὶ τὸν ἀνεψιὸν του Λῶτ εἰς τὴν γῆν Χαναάν.

Πόρισμα.

Διὰ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ πρέπει ἕκαστος μὲ προθυμίαν νὰ θυσιάσῃ ὅλα.

6. Χωρισμὸς Ἀβραάμ καὶ Λῶτ.

Ἐπειδὴ εἰς τὸ μέρος, ὅπου κατόκησεν ὁ Ἀβραάμ μὲ τὴν οἰκογένειάν του, ἡ βοσκὴ ἦτο ὀλίγη, οἱ ποιμένες τοῦ Ἀβραάμ ἐφιλονίκουν μὲ τοὺς ποιμένας τοῦ Λῶτ, διότι καὶ αὐτοὶ καὶ ἐκεῖνοι ἠθέλον τὴν βοσκὴν διὰ τὰ πρόβατα τοῦ κυρίου των· εἶχον δὲ καὶ οἱ δύο πολλὰ πρόβατα. Τότε ὁ Ἀβραάμ ἐφοβήθη μήπως ἡ φιλονικία τῶν ποιμένων καταλήξῃ εἰς φιλονικίαν αὐτοῦ τοῦ ἰδίου μὲ τὸν ἀγαπητόν του ἀνεψιὸν Λῶτ, καὶ διὰ νὰ προλάβῃ τοῦτο ἐκάλεσε τὸν Λῶτ καὶ εἶπεν εἰς αὐτὸν ὅτι τὸ φρονιμώτερον εἶναι νὰ χωρισθοῦν καὶ νὰ ὑπάγῃ ἕκαστος εἰς τόπον, ὅπου νὰ ὑπάρχῃ ἀρκετὴ βοσκὴ· ἔδωκε δὲ εἰς τὸν Λῶτ τὸ δικαίωμα αὐτὸς πρῶτος νὰ ἐκλέξῃ τὸ μέρος, ὅπου θέλει νὰ ὑπάγῃ. Ὁ Λῶτ ἐνόησε πόσον φρόνιμοι ἦσαν οἱ λόγοι τοῦ Ἀβραάμ καὶ ἐξέλεξεν ὡς τόπον κατοικίας τὴν εὐφορον χώραν περὶ τοῦ ποταμοῦ Ἰορδάνου, πλησίον τοῦ μέρους, ἔνθα ἦσαν αἱ πόλεις Σόδομα καὶ Γόμορρα· ὁ δὲ Ἀβραάμ κατόκησεν εἰς τὴν πόλιν Χεβρών. Ὁ Θεὸς εἶπε τότε εἰς τὸν Ἀβραάμ ὅτι εἰς αὐτὸν καὶ εἰς τοὺς ἀπογόνους του θὰ

δώση ὀλόκληρον τὴν γῆν Χαναάν, ὃ δ' Ἀβραὰμ ἐφοδόμησεν ἀπὸ εὐγνωμοσύνης θυσιαστήριον εἰς τὸν Θεόν.

Πόρισμα.

Πρέπει νὰ προλαμβάνωμεν καὶ ν' ἀποφεύγωμεν τὰς ἔριδας.

7. Ἡ καταστροφή τῶν Σοδόμων καὶ Γομόρρων.

Εἰς τὰς πόλεις τῶν Σοδόμων καὶ Γομόρρων οἱ ἄνθρωποι ἦσαν ἀσεβέστατοι, διὰ τοῦτο ὁ Θεὸς ἀπεφάσισε νὰ καταστρέψῃ αὐτάς, διὰ νὰ γίνῃ τοῦτο παράδειγμα εἰς τοὺς ἄλλους ἀνθρώ-

Ἡ καταστροφή τῶν Σοδόμων καὶ τῶν Γομόρρων.

πους. Ἄγγελος τοῦ Θεοῦ παρήγγειλεν εἰς τὸν Λὼτ νὰ παραλάβῃ τὴν οἰκογένειάν του καὶ νὰ φύγῃ ἐκ Σοδόμων, χωρὶς καθ' ὁδὸν νὰ γυρίσῃ κανεὶς νὰ ἴδῃ ὀπίσω. Μόλις ἀπεμακρύνθη ὁ Λὼτ ἀπὸ τὰ Σόδομα, ἀμέσως ὁ Θεὸς ἔστειλε πῦρ καὶ θεῖον ἕκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ κατέκαυσεν αὐτὴν τὴν πόλιν

καὶ τὰ Γόμορρα. Ἄλλ' ἢ σύζυγος τοῦ Λὼτ παρήκουσεν εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ Θεοῦ, καὶ ἀπὸ περιέργειαν ἐστράφη πρὸς τὰ ὀπίσω διὰ νὰ ἴδῃ τί συμβαίνει, ἀμέσως δὲ τότε, διὰ τιμωρίαν, μετεβλήθη εἰς στήλην ἄλατος.

Πόρισμα.

Δὲν πρέπει νὰ εἴμεθα περιεργοί.

8. Ὁ Ἀβραὰμ ἀποκτᾷ υἱόν.

Ὁ Ἀβραὰμ καὶ ἡ Σάρρα δὲν εἶχον τέκνα, καὶ ἐλυποῦντο πολὺ διὰ τοῦτο· ἐπειδὴ δὲ εἶχον γηρόση πολὺ, δὲν ἤλπιζον πλέον ν' ἀποκτήσουν. Ἄλλ' εἰς τὸν Θεὸν οὐδὲν εἶναι ἀδύνατον, καὶ ἐπειδὴ ἦσαν εὐσεβεῖς καὶ ἐνάρετοι, εἰσήκουσεν ὁ Θεὸς τὴν ἐπιθυμίαν των καὶ ἀπέκτησαν εἰς βαθύτατον γῆρας υἱόν, τὸν ὁποῖον ὠνόμασαν Ἰσαάκ.

Πόρισμα.

Εἰς τὸν Θεὸν ὅλα εἶναι δυνατά· ἃ ἐλπίζομεν λοιπὸν πάντοτε εἰς αὐτόν.

β') Ο ΙΣΑΑΚ

9. Ὁ γάμος τοῦ Ἰσαάκ.

Ἀφοῦ ἀπέθανεν ἡ Σάρρα, ὁ Ἀβραὰμ, ὁ ὁποῖος ἦτο πολὺ γέρον, ἀπεράσισε νὰ νυμφεύσῃ τὸν Ἰσαάκ. Ἐπειδὴ ὁμοῦς ἠθέλησε νὰ τοῦ δώσῃ σύζυγον καταγομένην ἀπὸ τὴν πατρίδα του, τὴν Μεσοποταμίαν, ἔστειλεν ἐκεῖ παλαιὸν καὶ πιστὸν του ὑπηρέτην, τὸν Ἐλιέζερ, διὰ τὴν εὑρεσιν νύμφης μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ. Ὁ Ἐλιέζερ, ἀφοῦ ἔλαβε μαζὶ του 10 καμήλους τοῦ κυρίου του καὶ δῶρα πολλὰ, ἔφθασεν εἰς μίαν πόλιν τῆς Μεσοποταμίας, ἔνθα κατόκει ὁ ἀδελφὸς τοῦ Ἀβραὰμ. Ἐκοίμισε τὰς καμήλους ἔξω τῆς πόλεως, πλησίον ἑνὸς φρέατος, ἐκ τοῦ ὁποῖου ἦντλουν ὕδωρ αἱ γυναῖκες τοῦ τόπου, καὶ μετ' ὀλίγον ἦλθε μὲ τὴν ὕδριαν τῆς κόρη ὠραιο-

τάτη, ἡ Ῥεβέκκα. Ὁ Ἐλιέζερ ἐζήτησεν ὀλίγον ὕδωρ ἀπὸ αὐτὴν, αὐτὴ δὲ προθυμότερα ἐπότισεν αὐτὸν καὶ τὰς καμήλους. Ὁ Ἐλιέζερ τῆς προσέφερε πλούσια δῶρα, καὶ ὅταν μὲ χαρὰν τοῦ ἔμαθεν ὅτι ἡ κόρη ἦτο ἐγγονὴ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Ἀβραάμ, ἐνόησεν ὅτι θέλημα Θεοῦ ἦτο αὐτῇ νὰ γίνῃ σύζυγος τοῦ Ἰσαάκ. Ἡ Ῥεβέκκα ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν τῆς καὶ διηγήθη τὰ συμβάντα, ὃ δὲ ἀδελφός τῆς Λάβαν, ὅταν εἶδε τὰ πλούσια δῶρα, ἔτρεξεν εἰς συνάντησιν τοῦ Ἐλιέζερ καὶ τὸν ὠδήγησεν εἰς τὴν οἰκίαν του. Ἐκεῖ διηγήθη ὁ Ἐλιέζερ τὸν σκοπὸν τοῦ

Ὁ Ἐλιέζερ καὶ ἡ Ῥεβέκκα.

ταξιδίου του καὶ ἐμοίρασεν εἰς ὅλους πλούσια δῶρα, ἡ δὲ Ῥεβέκκα μὲ προθυμίαν ἐδέχθη νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ καὶ νὰ γίνῃ σύζυγος τοῦ Ἰσαάκ, μὲ τὸν ὁποῖον ἔζησε πολὺ εὐτυχῆς. Ὁ Ἰσαάκ καὶ ἡ Ῥεβέκκα ἀπέκτησαν δύο υἱοὺς διδύμους· πρῶτος ἐγεννήθη ὁ Ἡσαῦ, δεύτερος δὲ ὁ Ἰακώβ.

Πόρισμα.

Ὁ Θεὸς βοηθεῖ τοὺς εὐσεβεῖς εἰς τὰς προσπάθειάς των.

γ') Ο ΙΑΚΩΒ

10. Ὁ Ἡσαῦ πωλεῖ τὰ πρωτοτόκια.

Ὅταν ἐμεγάλωσεν ὁ Ἡσαῦ, ἠσχολεῖτο εἰς τὴν γεωργίαν καὶ τὸ κυνήγιον, ὁ δ' Ἰακώβ ἔμενε συνήθως εἰς τὴν οἰκίαν. Ὁ Ἰσαὰκ ἠγάπα περισσότερο τὸν Ἡσαῦ, ἢ δὲ Ῥεβέκκα τὸν Ἰακώβ. Μίαν ἡμέραν, ἐνῶ ὁ Ἰακώβ ἐμαγεύευε φακῆν, ἦλθεν ὁ Ἡσαῦ κουρασμένος καὶ πεινῶν ἀπὸ τοὺς ἀγρούς· μόλις εἶδε τὴν φακῆν, ἐζήτησεν ἀπὸ τὸν Ἰακώβ νὰ τοῦ δώσῃ νὰ φάγῃ, ὁ Ἰακώβ ὅμως ἠθέλησε νὰ ὠφεληθῇ ἀπὸ τὴν πείναν τοῦ ἀδελφοῦ του καὶ ἐδέχθη νὰ τοῦ δώσῃ, ἐὰν ὁ Ἰσαὰκ παρεχόρῃ εἰς αὐτὸν τὰ πρωτοτόκια, δηλαδὴ ὅλα τὰ δικαιώματα, τὰ ὁποῖα εἶχεν ὡς πρωτότοκος. Ὁ Ἡσαῦ, ἀπερίσκεπτος καὶ λαίμαργος, ἐδέχθη καὶ ἐπώλησε τὰ πρωτοτόκιά του δι' ἓν πινάκιον φακῆς.

Πόρισμα.

Ἄς ἀποφεύγωμεν τὴν λαίμαργίαν καὶ ἄς ἐξουσιάζωμεν τὸν ἑαυτὸν μας.

11. Ὁ Ἰακώβ λαμβάνει δι' ἀπάτης τὴν εὐλογίαν τοῦ πατρὸς του.

Ὅταν ὁ Ἰσαὰκ ἐγήρασε καὶ ἐνόησεν ὅτι πλησιάζει ὁ καιρὸς τοῦ θανάτου του, ἐκάλεσε τὸν Ἡσαῦ καὶ τοῦ εἶπεν: Ἐγήρασα καὶ δὲν γνωρίζω πότε θὰ ἀποθάνω· λάβε ὅ,τι χρειάζεσαι διὰ τὸ κυνήγιον, ὑπάγε εἰς τοὺς ἀγρούς καὶ φέρε μου νὰ φάγω ὅ,τι κυνηγήσῃς, διὰ νὰ σὲ εὐλογήσω, πρὶν ἀποθάνω. Ὁ Ἡσαῦ ὑπήκουσε καὶ ἐξῆλθεν εἰς τοὺς ἀγρούς. Ἡ Ῥεβέκκα ὅμως ἤκουσε τί εἶπεν ὁ Ἰσαὰκ εἰς τὸν Ἡσαῦ καὶ ἐσκέφθη πῶς νὰ ἐμποδίσῃ νὰ λάβῃ ὁ Ἡσαῦ τὴν εὐλογίαν, διὰ νὰ τὴν λάβῃ ὁ ἀγαπητὸς της Ἰακώβ. Ἐκάλεσε λοιπὸν τὸν Ἰακώβ καὶ τοῦ εἶπε νὰ φέρῃ δύο ἐρίφια, διὰ νὰ τὰ μαγειρεύσῃ αὐτῇ καὶ νὰ τὰ προσφέρῃ ὁ Ἰακώβ εἰς τὸν πατέρα

του, πρὶν ἐπιστρέψῃ ὁ Ἡσαῦ, ὥστε νὰ λάβῃ αὐτὸς τὴν εὐλογίαν τοῦ πατρὸς του. Ἐπειδὴ ὁμοῦς ὁ Ἰακώβ δὲν εἶχε τριχας εἰς τὸ σῶμά του, ἐνῶ ὁ Ἡσαῦ ἦτο τριχωτός, ἐφοβήθη ὁ Ἰακώβ, μήπως ὁ τυφλὸς πατὴρ του τὸν ψηλαφήσῃ καὶ ἐννοήσῃ τὴν ἀπάτην, τὸν καταρασθῆ δὲ ἀντὶ νὰ τὸν εὐλογήσῃ· ἀλλ' ἡ μήτηρ του τὸν καθησύχασε καὶ τοῦ παρήγγειλε νὰ φέρῃ ταχέως τὰ ἐρίφια. Ὁ Ἰακώβ ὑπήκουσε καὶ τὰ ἔφερεν, ἡ δὲ μήτηρ τὰ ἐμαγείρευσε καὶ ἐνέδυσσε τὸν Ἰακώβ μὲ τὴν καλὴν ἐνδυμασίαν τοῦ Ἡσαῦ· ἐπειδὴ δ' οὗτος ἦτο πολὺ δασύς (τριχωτός), ἔθεσεν αὐτὴ εἰς τοὺς βραχίονας καὶ τὸ γυμνὸν μέρος τοῦ λαιμοῦ τοῦ Ἰακώβ δέρμα ἐρίφων, ὥστε, ἐὰν ἐψηλάφει ὁ Ἰσαάκ, νὰ ἐνόμιζεν ὅτι εἶχεν ἐνώπιόν του τὸν Ἡσαῦ. Ὁ Ἰακώβ ἔφερε τὰ φαγητὰ εἰς τὸν πατέρα του λέγων ὅτι εἶναι ὁ Ἡσαῦ. Ὁ Ἰσαάκ ἠπόρησε πῶς τόσον ταχέως ἐπανῆλθεν οὗτος ἐκ τοῦ κυνηγίου, ἐπειδὴ δ' ἡ φωνή, τὴν ὁποίαν ἤκουε, δὲν τοῦ ἐφαίνετο ὡς φωνὴ τοῦ Ἡσαῦ, ἀλλὰ μᾶλλον ὡς φωνὴ τοῦ Ἰακώβ, ἐζήτησέ νὰ ψηλαφήσῃ διὰ νὰ πεισθῆ περὶ τούτου. Ὄταν ἐψηλάφησεν ὁ Ἰσαάκ, ἐπειδὴ ἡ Ρεβέκκα εἶχε προνοήσῃ νὰ περιβάλῃ τοὺς βραχίονας καὶ τὰς χεῖρας τοῦ Ἰακώβ μὲ δέρμα ἐρίφου, ἠπατήθη οὗτος καὶ ἀνεφώνησεν : « ἡ μὲν φωνή, φωνὴ Ἰακώβ, αἱ δὲ χεῖρες, χεῖρες Ἡσαῦ ». Ἀφοῦ δ' ἔφαγεν, ἠύλόγησε τὸν Ἰακώβ, τὸν ὁποῖον ἐνόμιζε διὰ τὸν Ἡσαῦ, καὶ τοῦ ἠυχήθη νὰ ἔχῃ ὅλα τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς, καὶ νὰ εἶναι κύριος τοῦ ἀδελφοῦ του.

Πόρισμα.

Ἡ ἀπάτη εἶναι μέγιστον ἔγκλημα.

12. Ὁ Ἰσαάκ εὐλογεῖ τὸν Ἡσαῦ.

Μόλις ὁ Ἰακώβ ἔλαβε τὴν εὐλογίαν τοῦ πατρὸς του καὶ ἔφυγεν ἀπὸ τὸ δωμάτιόν του, ἦλθεν ὁ Ἡσαῦ ἀπὸ τὸ κυνήγιον, ἠτοίμασε τὸ φαγητὸν καὶ ἔφερεν εἰς τὸν πατέρα του, διὰ νὰ λάβῃ τὴν εὐλογίαν του. Ἐκπληκτος τότε ὁ Ἰσαάκ ἐνόησε

τὴν ἀπάτην τοῦ Ἰακώβ καὶ εἶπεν εἰς τὸν Ἡσαῦ ὅτι πρὸ ὀλίγου ἔδωσε τὴν εὐλογίαν του, τὴν ὁποίαν δὲν δύναται νὰ λάβῃ ὀπίσω. Θεομῶς παρεκάλει ὁ Ἡσαῦ τὸν πατέρα του νὰ εὐλογήσῃ καὶ αὐτόν, ἀλλ' ὁ πατὴρ ἀπήντα ὅτι ὁ ἀδελφός του Ἰακώβ ἔλαβεν ἤδη μὲ ἀπάτην τὴν εὐλογίαν του. Τέλος λυπηθεὶς αὐτὸν τοῦ ηὐχίθη νὰ ζήσῃ εἰς εὐφορον χώραν, τοῦ εἶπεν ὅμως ὅτι θὰ ὑπερετῆ τὸν ἀδελφόν του.

Πόρισμα.

Ἡ ἀπάτη ἐνωρίς ἢ ἀργότερον ἀνακαλύπτεται.

13. Ἡ φυγὴ τοῦ Ἰακώβ.

Ὁ Ἡσαῦ ἦτο πολὺ ὠργισμένος κατὰ τοῦ Ἰακώβ καὶ ἠθέλε νὰ τὸν φονεύσῃ, διὰ τοῦτο ἡ Ῥεβέκκα συνεβούλευσε τὸν Ἰακώβ νὰ φύγῃ εἰς τὴν Μεσοποταμίαν πλησίον τοῦ ἀδελφοῦ της Λάβαν καὶ νὰ μείνῃ ἐκεῖ, ἕως ὅτου παρέλθῃ ἡ ὀργὴ τοῦ ἀδελφοῦ του. Ὁ Ἰσαὰκ ἦτο σύμφωνος, ὁ δ' Ἰακώβ ὑπήκουσεν εἰς τοὺς γονεῖς του καὶ ἠναγκάσθη νὰ ἐγκαταλείψῃ αὐτοὺς καὶ τὴν πατρίδα του τότε ἦλθε πλησίον τοῦ θείου του Λάβαν, ὅπου ἐνυμφεύθη. Ὄταν μετὰ 20 ἔτη ἐπέστρεψεν ὁ Ἰακώβ εἰς τὴν πατρίδα του, τὸ μῖσος τοῦ Ἡσαῦ εἶχε παρέλθῃ, τοῦναντίον ἐξῆλθεν οὗτος εἰς προϋπάντησίν του καὶ τὸν κατεφίλησε.

Πόρισμα.

Ὁ ἀπατεὼν τιμωρεῖται. Ἄς εἴμεθα εὐκρινεῖς πρὸς πάντας.

δ) ΤΑ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΙΩΣΗΦ

14. Ὁ Ἰωσήφ φθονεῖται ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν του καὶ πωλεῖται ὑπ' αὐτῶν.

Ὁ Ἰωσήφ φθονεῖται ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν του. Ὁ Ἰακώβ εἶχε 12 υἱούς, ἐκ τῶν ὁποίων ἠγάπα περισσότερον τὸν προτελευταῖον, τὸν Ἰωσήφ, διότι ἦτο ὁ καλύτερος ἀπὸ ὅλους.

Οἱ ἀδελφοί του ὅμως τὸν ἐφθόνουν δι' αὐτό, καὶ μάλιστα ἀφ' οὗτου ὁ πατήρ του τοῦ εἶχε χαρίσει πολύτιμον ἐπανωφόριον. Ἄκόμη δὲ περισσότερον τὸν ἐμίσησαν, ὅτε ὁ Ἰωσήφ διηγήθη εἰς αὐτοὺς δύο ὄνειρα, τὰ ὁποῖα εἶδεν. Εἰς τὸ ἐν ὄνειρον εἶδεν ὅτι ὅλοι οἱ ἀδελφοί ἔδεναν εἰς τὸν ἀγρὸν στάχυν, καὶ τὸ μὲν ἰδικόν του δεμάτιον ἔμεινεν ὄρθιον, τὰ δὲ τῶν ἀδελφῶν του ἔκλιναν πρὸ τοῦ ἰδικοῦ του. Τότε εἶπον οἱ ἀδελφοί του : μήπως θέλεις νὰ γίνῃς βασιλεύς μας καὶ νὰ μᾶς ἐξουσιάζῃς ; Εἰς τὸ δεύτερον ὄνειρον εἶδεν ὅτι ὁ ἥλιος, ἡ σελήνη καὶ ἕνδεκα ἀστέρες τὸν προσεκύνουν. Ὅταν διηγήθη τὸ ὄνειρον τοῦτο εἰς τὸν πατέρα του, τὸν ἐπέλληξε καὶ τοῦ εἶπε: Τί ὄνειρον εἶναι τοῦτο ; Μήπως ἐγώ, ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου θὰ σὲ προσκυνήσωμεν ; Οἱ ἀδελφοί του τὸν ἐμίσουν δι' ὅλα αὐτὰ πολύ, καὶ ἐζήτουν τὴν εὐκαιρίαν νὰ τὸν φονεύσουν.

Ὁ Ἰωσήφ ῥίπτεται ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν του εἰς λάκκον. Μίαν ἡμέραν, ἐνῶ οἱ ἀδελφοί τοῦ Ἰωσήφ ἔβοσκον τὰ πρόβατά των εἰς τοὺς ἀγρούς, ἔστειλεν ὁ Ἰακώβ τὸν Ἰωσήφ διὰ νὰ φέρῃ πρὸς αὐτοὺς τροφάς. Μόλις τὸν εἶδον οἱ ἀδελφοί του ἀπὸ μακρᾶν, εἶπον μεταξύ των : Ἴδου αὐτός, ὁ ὁποῖος βλέπει τὰ ὄνειρα καὶ ἐσκέφθησαν νὰ τὸν φονεύσουν καὶ νὰ ῥίψουν τὸ πτώμά του εἰς ἓνα λάκκον. Εἰς ἐκ τῶν ἀδελφῶν του ὅμως, ὁ Ρουβὴν, ἐπρότεινε νὰ μὴ τὸν φονεύσουν, ἀλλὰ νὰ ἀφήσουν αὐτὸν εἰς ἓνα λάκκον, διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ τὸν σώσῃ ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν ἄλλων καὶ νὰ τὸν φέρῃ εἰς τὸν πατέρα του. Εἰς τοῦτο συμφώνησαν ὅλοι καὶ μόλις ἐπλησίασεν ὁ Ἰωσήφ τὸν συνέλαβον, τοῦ ἀφήρσαν τὸ πολύτιμον ἐπανωφόριον, τὸ ὁποῖον ἐφόρει, τὸν ἔρριψαν εἰς ἓνα λάκκον, καὶ χωρὶς νὰ δίδουν καμμίαν προσοχὴν εἰς τοὺς θρήνους του, ἐκάθησαν ἐκεῖ πλησίον του νὰ φάγουν πάντες πλὴν τοῦ Ρουβὴν, ὁ ὁποῖος ἐσκέπτετο πῶς νὰ σώσῃ τὸν Ἰωσήφ.

Ὁ Ἰωσήφ πωλεῖται ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν του. Ἐνῶ

ὅμως ἔτρωγον οἱ ἀδελφοί, εἶδον ἀπὸ μακρὰν νὰ διαβαίνουν ἐπάνω εἰς καμήλους ἐμπόρους ἀπὸ τὴν Ἰσμαηλίαν, οἱ ὅποιοι ἐπορεύοντο εἰς τὴν Αἴγυπτον. Τότε ὁ Ἰούδας ἐπρότεινεν εἰς τοὺς ἀδελφούς του νὰ ἐξαγάγουν τὸν Ἰωσήφ ἀπὸ τὸν λάκκον καὶ νὰ τὸν πωλήσουν εἰς τοὺς Ἰσμαηλίτας ἐμπόρους, ὥστε καὶ

Ὁ Ἰωσήφ πωλεῖται ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν του.

ἀπὸ τὸν ἀδελφόν των νὰ ἀπαλλαχθοῦν, χωρὶς νὰ τὸν φονεύσουν, καὶ νὰ κερδίσουν ὀλίγα χρήματα. Οἱ ἀδελφοί ἔμειναν σύμφωνοι καὶ ἐξήγαγον τὸν Ἰωσήφ ἀπὸ τὸν λάκκον, ἐπώλησαν δ' αὐτὸν δι' ὀλίγας δραχμὰς εἰς τοὺς ἐμπόρους ὡς δοῦλον.

Ὁ Ἰακώβ θρηγεῖ διὰ τὸν Ἰωσήφ. Οἱ ἀδελφοὶ δὲν ἐτόλμων βέβαια νὰ εἴπουν τὴν κακὴν των πρᾶξιν εἰς τὸν πατέρα των καὶ ἐσκέπτοντο τί νὰ εἴπουν εἰς αὐτὸν διὰ νὰ δικαιολογήσουν τὴν ἐξαφάνισιν τοῦ Ἰωσήφ. Ἐσφαξαν λοιπὸν ἓν ἐρίφιον, ἔβαψαν τὸ ἐπανωφόριον τοῦ Ἰωσήφ εἰς τὸ αἷμά του καὶ τὸ ἔστειλαν εἰς τὸν πατέρα των λέγοντες : Εὗρομεν τὸ ἐπανωφόριον τοῦτο· ἴδε μήπως εἶναι τοῦ υἱοῦ σου ; Ὁ Ἰακώβ ἀνε-

γνώρισε τὸ ἐπανωφόριον καὶ εἶπε : Ναί, εἶναι τὸ ἐπανωφόριον τοῦ υἱοῦ μου· κακὸν θηρίον τὸν κατέφαγεν. Ἐλυπήθη ὑπερβολικὰ διὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀγαπητοῦ του υἱοῦ, τὸν ὁποῖον ἔκλαιεν ἀδιακόπως, καὶ ἔμενεν ἀπαρηγόρητος.

Πόρισμα.

Ἐξ αὐτοῦ προέρχονται φοβερὰ ἐγκλήματα.

15. Ὁ Ἰωσήφ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Πετεφρῆ καὶ εἰς τὴν φυλακὴν.

Ὁ Ἰωσήφ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Πετεφρῆ. Οἱ Ἰσραηλιταὶ ἔμποροι μόλις ἔφθασαν εἰς τὴν Αἴγυπτον, ἐπώλησαν τὸν Ἰωσήφ εἰς τὸν Πετεφρῆν, ὁ ὁποῖος ἦτο ἀρχιμάγειρος τοῦ Φαραώ. Ὁ Πετεφρῆς ἐξετίμησε τὴν ἐπιμέλειαν καὶ τὴν ἀρετὴν τοῦ Ἰωσήφ καὶ ταχέως ἀνέθεσεν εἰς αὐτὸν τὴν διεύθυνσιν τῆς οἰκίας του. Ἡ γυνὴ ὅμως τοῦ Πετεφρῆ ἦτο κακὴ καὶ ἐσυκοφάντησε τὸν Ἰωσήφ εἰς τὸν σύζυγόν της, ἐκεῖνος δέ, χωρὶς νὰ ἐξετάσῃ, τὴν ἐπίστευσε καὶ ἔρριψε τὸν Ἰωσήφ εἰς τὴν φυλακὴν.

Ὁ Ἰωσήφ εἰς τὴν φυλακὴν ἐξηγεῖ ὄνειρα. Ὁ Ἰωσήφ εἰς τὴν φυλακὴν διεκρίνεται διὰ τὴν καλὴν του διαγωγὴν, καὶ διὰ τοῦτο ὁ ἐπιστάτης τῆς φυλακῆς τὸν συνεπάθησε καὶ τὸν ὤρισε φύλακα ὄλων τῶν ἄλλων φυλακισμένων. Εἰς τὴν φυλακὴν, ὅπου εὐρίσκετο ὁ Ἰωσήφ, ἐφυλακίσθησαν μετ' ὀλίγων ὁ ἀρχινοχόος, δηλαδὴ ὁ πρῶτος οἰνοχόος, καὶ ὁ ἀρχιστοποιός, δηλαδὴ ὁ πρῶτος ἀρτοποιὸς τοῦ βασιλέως, διότι παρήκουσαν τὰς διαταγὰς του. Μίαν πρωΐαν ὁ Ἰωσήφ εἶδεν αὐτοὺς πολὺ σκεπτικοὺς καὶ λυπημένους, καὶ τοὺς ἠρώτησε τὴν αἰτίαν τῆς λύπης των. Ἀμφότεροι ἀπήντησαν ὅτι τὴν παρελθούσαν νύκτα εἶδον καὶ οἱ δύο ὄνειρα, τὰ ὁποῖα πολὺ τοὺς ἐτάραξαν καὶ κανεὶς δὲν ἠδυνήθη νὰ τὰ ἐξηγήσῃ εἰς αὐτούς.

Ὁ Ἰωσήφ εἶπε νὰ διηγηθοῦν εἰς αὐτὸν τὰ ὄνειρά των, τὰ

ὅποια ἴσως μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ ἐξηγήσῃ. Τότε ὁ ἀρχινοχὸς διηγῆθη ὡς ἐξῆς τὸ ὄνειρόν του : Εἶδον ἄμπελον μὲ τρία κλήματα πλήρη ἀπὸ ὠρίμους σταφυλάς· ἔλαβον ἀπὸ αὐτάς, τὰς ἔθλιψα ἐντὸς ἐνὸς ποτηρίου, ἀπὸ τὸ ὅποιον ἔπιεν ὁ Φαραώ. Ὁ Ἰωσήφ εἶπε: Τὰ τρία κλήματα δηλοῦν τρεῖς ἡμέρας· μετὰ τρεῖς ἡμέρας ὁ Φαραώ θὰ σὲ ἐξαγάγῃ ἐκ τῆς φυλακῆς καὶ θὰ σὲ ἐπαναφέρῃ εἰς τὸ ἀξίωμα σου. Τότε ὁμοῦς μὴ μὲ λησμονήσῃς καὶ φρόντισε νὰ ἐξέλθῃς καὶ ἐγὼ ἀπὸ τὴν φυλακὴν, διότι εἶμαι ἀθῶος. Τότε διηγῆθη καὶ ὁ ἀρχισιτοποιὸς τὸ ὄνειρόν του: Ὀνειρεύθητιν ὅτι ἐβάσταζον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου τρία καλάθια, τὸ ἐν ἐπάνω εἰς τὸ ἄλλο· εἰς τὸ ἐπάνω καλάθιον εὐρίσκοντο διάφορα ζυμαρικὰ διὰ τὸν Φαραώ, ἤρχοντο δὲ τὰ πτηνὰ καὶ ἔτρωγον ἐξ αὐτῶν. Ὁ Ἰωσήφ εἶπε: τὰ τρία καλάθια σημαίνουν τρεῖς ἡμέρας· μετὰ τρεῖς ἡμέρας κατὰ διαταγὴν τοῦ Φαραώ θὰ κρεμασθῆς καὶ τὰ πτηνὰ τοῦ οὐρανοῦ θὰ κατατρώγουν τὰς σάρκας σου. Ὅπως εἶπεν ὁ Ἰωσήφ, οὕτω καὶ ἔγινε. Μετὰ τρεῖς ἡμέρας, ὅτε ὁ Φαραώ ἐώρταξε τὰ γενέθλιά του, ὁ ἀρχινοχὸς ἐπανελάβε πάλιν τὴν ὑπηρεσίαν του, ὁ δὲ ἀρχισιτοποιὸς ἐκρεμάσθη. Ὁ ἀρχινοχὸς ὁμοῦς δὲν ἐνεθυμήθη ὅ, τι τὸν παρεκάλεσεν ὁ Ἰωσήφ, νὰ ὁμιλήσῃ δηλαδὴ δι' αὐτὸν εἰς τὸν Φαραώ, ἀλλὰ τὸν ἐλησμόνησε.

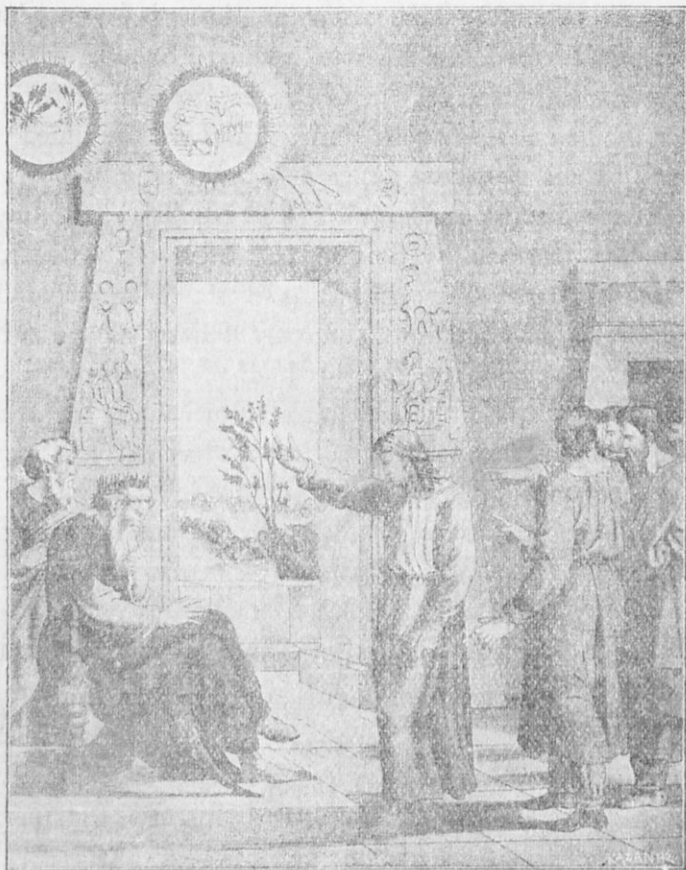
Πόρισμα.

Ὁ Πετρεφρῆς κατεδίκασε τὸν ἀθῶον Ἰωσήφ, χωρὶς νὰ ἐξετάσῃ. Ἡμεῖς ποτὲ νὰ μὴ καταδικάζωμεν, πρὶν ἐξετάσωμεν. — Ὅταν εὐτυχῶμεν, ἄς μὴ λησμονῶμεν τοὺς δυστυχεῖς.

16. Ἡ ἀνύψωσις τοῦ Ἰωσήφ.

Τὰ ὄνειρα τοῦ Φαραώ καὶ ἡ ἐξηγήσεις των ὑπὸ τοῦ Ἰωσήφ. Δύο ἔτη μετὰ τὸ συμβᾶν τοῦτο εἶδεν ὁ Φαραώ εἰς τὸν ὕπνον του ὄνειρον ὅτι, ἐνῶ ἴστατο εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Νείλου ποταμοῦ, ἀνέβαινον ἐξ αὐτοῦ ἑπτὰ ὠραῖαι καὶ παχεῖαι ἀγελάδες,

αἱ ὁποῖαι ἔβροσκον ἐκεῖ πλησίον· ἀμέσως ὅμως κατόπιν εἶδε νὰ ἐξέρχονται ἀπὸ τὰ ὕδατα τοῦ Νείλου ἄλλαι ἑπτὰ ἀγελάδες, ἰσχναὶ καὶ ἄσχημοι, αἵτινες κατέφαγον τὰς παχείας καὶ ὠραίας

Ὁ Ἰωσήφ ἐξηγεῖ τὰ ὄνειρα τοῦ Φαραώ.

ἀγελάδας. Μόλις εἶδε τὸ ὄνειρον τοῦτο ὁ Φαραώ ἐξύπνησεν, ἀλλ', ὅταν μετ' ὀλίγον ἀπεκοιμήθη, εἶδεν ἀμέσως εἰς δεῦτερον ὄνειρον ὅτι ἀπὸ μίαν ῥίζαν ἐβλάστησαν ἑπτὰ στάχυες, παχεῖς καὶ ὠραῖοι, πλησίον δ' αὐτῶν ἐβλάστησαν ἑπτὰ στάχυες λεπτοὶ καὶ μαραμένοι, οἱ ὁποῖοι κατέπιον τοὺς ἑπτὰ παχεῖς καὶ

ώραίους. Τότε ἐξύπνησεν ὁ Φαραὼ καί, ἐπειδὴ τὰ ὄνειρα αὐτὰ τοῦ ἐπροξένησαν μεγάλην ἐντύπωσιν, ἐκάλεσε τοὺς σοφοὺς τῆς χώρας νὰ τὰ ἐξηγήσουν, ἀλλ' αὐτοὶ δὲν ἠδυνήθησαν.

Τότε ὁ ἀρχιοινοχόος ἐνεθυμήθη πὼς ὁ Ἰωσήφ ἐξήγησε τὸ ὄνειρον αὐτοῦ καὶ τοῦ ἀρχισιτοποιοῦ εἰς τὴν φυλακὴν καὶ εἶπε τοῦτο εἰς τὸν Φαραὼ, ὁ ὁποῖος ἀμέσως διέταξε νὰ φέρουν τὸν Ἰωσήφ ἐνώπιόν του. Τοῦτο καὶ ἔγινεν· ὁ δ' Ἰωσήφ, ἀφοῦ παρουσιάσθη πρὸ τοῦ Φαραὼ, ὡς ἔζηξ ἐξήγησε τὰ ὄνειρά του: Τὰ δύο ὄνειρα σημαίνουν ἓν καὶ τὸ αὐτό. Αἱ ἑπτὰ παχεῖαι ἀγελάδες καὶ οἱ ἑπτὰ παχεῖς στάχυες σημαίνουν ἑπτὰ ἔτη εὐφορίας εἰς τὴν χώραν τῆς Αἰγύπτου· αἱ δ' ἑπτὰ ἰσχναὶ ἀγελάδες καὶ οἱ ἑπτὰ ἰσχνοὶ στάχυες σημαίνουν ἑπτὰ ἔτη ἀφορίας, τὰ ὁποῖα θὰ διαδεχθοῦν ἀμέσως τὰ ἔτη τῆς εὐφορίας. Τὸ ὅτι εἶδε τὰ δύο ὄνειρα τὸ ἓν κατόπιν τοῦ ἄλλου σημαίνει ὅτι ταχέως θὰ συμβοῦν ὅσα εἶδε. Συνεβούλευσε δ' ὁ Ἰωσήφ τὸν Φαραὼ, διὰ νὰ μὴ ὑποφέρῃ ὁ λαὸς πολὺ κατὰ τὰ ἔτη τῆς ἀφορίας, νὰ ἐκλέξῃ ἓνα φρόνιμον ἄνδρα, ὁ ὁποῖος νὰ φροντίσῃ νὰ θέσῃ κατὰ μέρος πολὺν σῖτον κατὰ τὰ ἑπτὰ ἔτη τῆς εὐφορίας.

Ἡ δόξα τοῦ Ἰωσήφ. Ὁ Φαραὼ τότε ἐνόησεν ὅτι ὁ Ἰωσήφ ἦτο ὁ καταλληλότατος ἀνὴρ νὰ φροντίσῃ διὰ τὸν σῖτον καὶ κατέστησεν αὐτὸν ἄρχοντα καὶ τὸν ἐτίμησε μὲ μεγάλας τιμὰς. Ὁ Ἰωσήφ διώκησε μὲ μεγάλην σοφίαν· κατὰ τὰ ἑπτὰ ἔτη τῆς εὐφορίας ἔκτισεν εἰς τὰς πόλεις τῆς Αἰγύπτου μεγάλας ἀποθήκας καὶ ἐγέμισεν αὐτὰς ἀπὸ σῖτον· οὕτω δέ, ὅταν βραδύτερον ἦλθον τὰ ἔτη τῆς ἀφορίας εἰς ὅλην τὴν γῆν, μόνον εἰς τὴν Αἴγυπτον οἱ ἄνθρωποι δὲν ἐστερηθήσαν τὸν σῖτον καὶ δὲν ὑπέφεραν πολὺ· ἤρχοντο δὲ ἀπὸ ἄλλα μέρη εἰς τὴν Αἴγυπτον διὰ νὰ ἀγοράσουν σῖτον.

Πόρισμα.

Ὁ ἐνάρετος ἐπὶ τέλους θριαμβεύει.

17. Οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Ἰωσήφ ἔρχονται εἰς Αἴγυπτον.

Τὸ πρῶτον ταξίδιον τῶν ἀδελφῶν τοῦ Ἰωσήφ εἰς Αἴγυπτον. Κατὰ τὰ ἔτη τῆς ἀφορίας ἤκουσε καὶ ὁ Ἰακώβ ὅτι εἰς τὴν Αἴγυπτον ἐπώλουν σῖτον καὶ ἔστειλε τοὺς δέκα υἱοὺς του ἐκεῖ διὰ νὰ ἀγοράσουν· ἐκράτησε δὲ πλησίον του μόνον τὸν μικρότερον υἱόν του Βενιαμίν. Ὅταν οἱ υἱοὶ τοῦ Ἰακώβ ἦλθον εἰς Αἴγυπτον, παρουσιάσθησαν εἰς τὸν Ἰωσήφ, διότι αὐτὸς εἶχε τὴν φροντίδα διὰ τὴν πώλησιν τοῦ σίτου, καὶ ἐγονάτισαν ἔμπροσθέν του. Ὁ Ἰωσήφ ἀνεγνώρισε τοὺς ἀδελφούς του, ἀλλὰ δὲν ἐφανερώθη, καὶ ἠρώτησεν αὐτοὺς μὲ ἀπότομον τρόπον πόθεν ἔρχονται καὶ διατί. Οὗτοι ἀπήντησαν ὅτι ἔρχονται ἐκ Χαναὰν διὰ νὰ ἀγοράσουν σῖτον. Ὁ Ἰωσήφ τότε εἶπε πρὸς αὐτοὺς : Σεῖς εἰσθε κατάσκοποι ξένου βασιλέως, καὶ δὲν ἦλθατε, ὅπως λέγετε, διὰ νὰ ἀγοράσετε σῖτον, ἀλλὰ διὰ νὰ κατασκοπεύσετε τὴν χώραν. Οἱ ἀδελφοὶ διεμαρτύροντο ὅτι δὲν ἦσαν κατάσκοποι καὶ ὅτι ὁ μόνος λόγος τοῦ ταξιδίου των ἦτο ἡ ἀγορὰ σίτου· διηγήθησαν δ' εἰς τὸν Ἰωσήφ ὅτι ἦσαν δώδεκα ἀδελφοί, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ μικρότερος ἔμεινε πλησίον τοῦ πατρός των, εἷς δὲ δὲν ὑπῆρχε πλέον εἰς τὴν ζωὴν. Ὁ Ἰωσήφ ἐπέμενε προσποιούμενος ὅτι ἐθεώρει αὐτοὺς ὡς κατασκόπους καὶ εἶπεν εἰς αὐτοὺς ὅτι θὰ κρατήσῃ ὅλους εἰς τὴν φυλακὴν, ἕως ὅτου ἔλθῃ καὶ ὁ νεώτερος ἀδελφός των εἰς τὴν Αἴγυπτον.

Τὴν τρίτην ἡμέραν τῆς φυλακίσεως ἦλθεν ὁ Ἰωσήφ εἰς τὴν φυλακὴν καὶ εἶπε δι' ἑνὸς διερμηνέως, ὁ ὁποῖος ἐγνώριζε τὴν ἑβραϊκὴν γλῶσσαν, πρὸς τοὺς ἀδελφούς ὅτι δύνανται ὅλοι νὰ ἀπέλθουν καὶ νὰ φέρουν εἰς τὴν πατρίδα των τὸν σῖτον ἐκτὸς ἑνὸς ἐκ τῶν ἀδελφῶν, ὁ ὁποῖος νὰ μείνῃ φυλακισμένος, ἕως ὅτου οἱ ἀδελφοὶ του φέρουν καὶ τὸν Βενιαμίν. Οἱ ἀδελφοὶ τότε ἔλεγον μεταξύ των : Ἡμεῖς τώρα πληρώνομεν τὴν ἀμαρτίαν μας πρὸς τὸν Ἰωσήφ· εἶδομεν τὴν ἀγωνίαν του, ἠκούσαμεν

τοὺς θρήνους του καὶ δὲν τὸν ἐλυπήθημεν δι' αὐτὸ ὑποφέρομεν
τώρα. Ὁ Ρουβὴν μάλιστα ἐπέπληττε πολὺ τοὺς ἀδελφούς του
διὰ τὴν σκληρότητά των πρὸς τὸν Ἰωσήφ. Οἱ ἀδελφοὶ ἔλεγον
ὅλα αὐτὰ ἐνώπιον τοῦ Ἰωσήφ, διότι δὲν ἐγνώριζον ὅτι αὐτὸς
ἐννοεῖ τὴν γλῶσσάν των, ἀφοῦ ὠμίλει πρὸς αὐτοὺς πάντοτε
διὰ διερμηνέως, αὐτὸς ὅμως ἐνόει ὅλα καὶ συνεκινήθη πολὺ,
ἐπειδὴ ἔβλεπεν ὅτι ἤρχισαν οἱ ἀδελφοὶ του νὰ συναισθάνων-
ται τὸ σφάλμα των, καὶ ἀφοῦ ἐπῆγε κατὰ μέρος, ἔκλαυσε
πολὺ. Μετὰ ταῦτα ἐκράτησεν εἰς τὴν φυλακὴν μόνον τὸν Συ-
μεῶν, εἰς δὲ τοὺς ἄλλους ἀδελφούς ἐπέτρεψε ν' ἀναχωρή-
σουν μὲ τοὺς σάκκους των πλήρεις ἀπὸ σίτον· διέταξε δ' εἰς
τοὺς ὑπηρέτας νὰ θέσουν εἰς τοὺς σάκκους ἐκάστου τὰ χρή-
ματα, τὰ ὅποια ἔδωκαν διὰ τὴν ἀγορὰν τοῦ σίτου.

Οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Ἰωσήφ ἐπιστρέφουν εἰς Χαναάν. Ὅταν οἱ ἀδελφοὶ καθ' ὁδὸν ἤνοιξαν τοὺς σάκκους των, ἠπόρη-
σαν, διότι εἶδον τὰ χρήματά των ἐντὸς αὐτῶν. Ὅταν δὲ ἔφθα-
σαν εἰς τὴν πατρίδα των, διηγήθησαν εἰς τὸν πατέρα των τὰ
συμβάντα καὶ ὁ Ἰακώβ εἶπεν εἰς αὐτούς: Μοῦ στερεῖτε τὰ τέκνα
μου· ὁ Ἰωσήφ δὲν ζῆ πλέον, ὁ Συμεῶν δὲν ἐπέστρεψε, τώρα
ζητεῖτε καὶ τὸν Βενιαμὴν διὰ νὰ χάσω καὶ αὐτόν. Ὁ Ρουβὴν
διεβεβαίωνε τὸν πατέρα του ὅτι ὁ Βενιαμὴν οὐδὲν κακὸν θὰ
πάθῃ καὶ ὅτι αὐτὸς θὰ τὸν ἔχη ὑπὸ τὴν προστασίαν του,
ἀλλ' ἦτο ἀδύνατον νὰ πεισθῆ ὁ γέρον Ἰακώβ.

Πόρισμα.

Ἡ σκληρότης πρὸς τὸν πλησίον τιμωρεῖται ὑπὸ τοῦ Θεοῦ.

*18. Τὸ δεύτερον ταξίδιον τῶν υἱῶν τοῦ Ἰακώβ εἰς τὴν
Αἴγυπτον. — Ὁ Ἰωσήφ φανεροῦται εἰς τοὺς ἀδελ-
φούς του.*

Οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Ἰωσήφ ἐπανέρχονται εἰς τὴν Αἴγυπτον.
Ὅταν ἐτελείωσεν ὁ σίτος, τὸν ὅποιον εἶχον φέρῃ οἱ υἱοὶ τοῦ

Ἰακώβ, ἠναγκάσθη οὗτος νὰ τοὺς στείλῃ πάλιν εἰς Αἴγυπτον μαζὶ μὲ τὸν Βενιαμὶν καὶ μὲ πολλὰ δῶρα καὶ χρήματα.

Ὅταν ὁ Ἰωσήφ εἶδε τοὺς ἀδελφούς του, ἐχαιρέτισεν αὐτοὺς φιλικῶς καὶ τοὺς ἠρώτησε περὶ τῆς ὑγείας τοῦ πατρὸς των, ἐκεῖνοι δ' ἀπεκρίθησαν ὅτι ζῆ καὶ ὑγιαίνει. Ἐπειτα ὁ Ἰωσήφ παρετήρησε τὸν Βενιαμὶν καὶ ἠρώτησεν, ἐὰν εἶναι ὁ νεώτερος ἀδελφός· ὅταν δὲ οἱ ἀδελφοὶ τὸν διεβεβαίωσαν περὶ τούτου, εἶπε πρὸς τὸν Βενιαμὶν: Ὁ Θεὸς νὰ σὲ ἐλέησῃ, τέκνον μου· τόσον δὲ συνεκινήθη, ὥστε ἦλθεν εἰς τὸ δωμάτιόν του καὶ ἔκλαυσε πολὺ.

Ἐπιτερον ἐπανῆλθεν ἐκεῖ, ὅπου ἦσαν οἱ ἀδελφοὶ του, καὶ διέταξε τοὺς ὑπηρέτας νὰ φέρουν τὸ φαγητὸν καὶ ἐτοποθέτησεν εἰς τὴν τράπεζαν τοὺς ἀδελφούς του κατὰ τὴν ἡλικίαν των· οὗτοι δὲ ἠπόρησαν. Εἰς τὸν Βενιαμὶν ἐδόθη κατὰ διαταγὴν τοῦ Ἰωσήφ πενταπλασία μερὶς τοῦ φαγητοῦ παρὰ εἰς τοὺς ἄλλους ἀδελφούς.

Ἀφοῦ ἔφαγον, διέταξεν ὁ Ἰωσήφ τὸν ἐπιστάτην νὰ γέμισῃ τοὺς σάκκους τῶν ἀδελφῶν του μὲ σῖτον καὶ εἰς ἕκαστον σάκκον νὰ θέσῃ πάλιν ὅσα χρήματα ἔδωκαν διὰ τὸν σῖτον, εἰς δὲ τὸν σάκκον τοῦ Βενιαμὶν διέταξε νὰ θέσῃ καὶ ἓν ἀργυροῦν ποτήριον, ἐκ τοῦ ὁποίου ἔπινεν ὁ ἴδιος.

Οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Ἰωσήφ δοκιμάζονται. Μόλις οἱ ἀδελφοὶ ἐξῆλθον ἔξω τῆς πόλεως, παρήγγειλεν ὁ Ἰωσήφ εἰς τὸν ἐπιστάτην του νὰ τρέξῃ εἰς καταδίωξίν των, διότι τοῦ ἀφῆρσαν τὸ ἀργυροῦν του ποτήριον. Ἀνύποτοι ἐκεῖνοι ἦνοιξαν τοὺς σάκκους των λέγοντες νὰ θανατωθῇ ἐκείνος, εἰς τὸν σάκκον τοῦ ὁποίου ἦθλεν εὑρεθῆ τὸ ποτήριον. Ποία ὁμως ὑπῆρξεν ἡ ἐκπλήξις καὶ ἡ ταραχὴ ὅλων τῶν ἀδελφῶν, ὅταν τὸ ποτήριον εὑρέθη εἰς τὸν σάκκον τοῦ Βενιαμὶν! Ἐπέστρεψαν εὐθύς ὀπίσω καὶ ἦλθον ἔντρομοι εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ἰωσήφ, ὅπου ἐγονάτισαν πρὸ αὐτοῦ καὶ ἐδήλωσαν ὅτι γίνονται ὄλοι δοῦλοί του. Ὁ Ἰωσήφ ὁμως ἀπήντησεν ὅτι κατ' οὐδένα λό-

γον έννοεϊ νά τιμωρήσῃ ὅλους διὰ τὴν ἁμαρτίαν ἑνός, καὶ ὅτι αὐτοὶ μὲν εἶναι ἐλεύθεροι νά ἀπέλθουν, θὰ κρατήσῃ δὲ μόνον τὸν ἔνοχον, τὸν Βενιαμίν. Ὁ Ἰούδας τότε θερμότατα παρεκάλεσε τὸν Ἰωσήφ νά μὴ ἐπιμένῃ εἰς αὐτὴν τὴν ἀπόφασίν του, διότι αὐτὸς ἔχει τὴν εὐθύνην νά παραδώσῃ τὸν Βενιαμίν εἰς τὸν πατέρα του, ὁ ὁποῖος θὰ ἀποθάνῃ ἀπὸ τὴν

Ὁ Ἰωσήφ φανεροῦται εἰς τοὺς ἀδελφοὺς του.

λύπην, ἂν δὲν ἴδῃ καὶ αὐτὸν νά ἐπιστρέψῃ μαζί μὲ τοὺς ἀδελφοὺς του, καὶ ἐζήτησεν ἀπὸ τὸν Ἰωσήφ ὡς χάριν νά μείνῃ αὐτὸς δοῦλος ἀντὶ τοῦ Βενιαμίν, ὁ ὁποῖος νά φύγῃ μὲ τοὺς ἀδελφοὺς του.

Ὁ Ἰωσήφ φανεροῦται εἰς τοὺς ἀδελφοὺς του. Ὁ Ἰωσήφ δὲν ἠδυνήθη πλέον νά κρατηθῇ, ἤρχισε νά κλαίῃ καὶ ἀνεφώνησεν: Ἐγὼ εἶμαι ὁ Ἰωσήφ· ζῆ ὁ πατήρ μου ἀκόμη; Οἱ ἀδελφοί του ἀπὸ τὴν ταραχὴν τῶν ἔμειναν ἄφωνοι, αὐτὸς ὁμοῦ ἐξηκολούθησε λέγων πρὸς αὐτούς: πλησιάσατε, ἐγὼ εἶμαι ὁ Ἰωσήφ, ὁ ἀδελφός σας, τὸν ὁποῖον ἐπωλήσατε. Μὴ

φοβεῖσθε καὶ μὴ νομίζετε ὅτι εἶμαι ὠργισμένος μὲ σᾶς. Σπεύσατε νὰ ὑπάγητε εἰς τὸν πατέρα μας, ἀναγγεῖλατε εἰς αὐτὸν τὰ συμβάντα καὶ ἔλθετε μαζί του νὰ καθίσετε ἐδῶ, διότι ἡ πείνα θὰ διαρκέσῃ πέντε ἔτη ἀκόμη. Ὁ Ἰωσήφ ἔπειτα ἐνηγκαλίσθη τὸν Βενιαμίν, τὸν κατεφίλει καὶ ἔκλαιεν, ὕστερον δ' ἐφίλησεν ὅλους τοὺς ἀδελφούς του.

Ὁ Ἰακώβ ἐν Αἴγυπτῳ. Οἱ ἀδελφοὶ ἦλθον εἰς τὴν πατρίδα των καὶ ἀνήγγειλαν εἰς τὸν Ἰακώβ ὅτι ὁ ἀγαπητός του υἱὸς ζῆ εὐτυχῆς εἰς τὴν Αἴγυπτον, ὅπου τὸν περιμένει. Ὁ Ἰακώβ δὲν ἠδύνατο νὰ πιστεύσῃ, ὅταν ὁμοῦ εἶδε τὰ πλουσιώτατα δῶρα, τὰ ὁποῖα τοῦ ἔστειλεν ὁ Ἰωσήφ, ἐπίστευσε καὶ ἔσπευσε νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν Αἴγυπτον. Ὁ Ἰωσήφ ἦλθεν εἰς προὔπαντησίν του, καὶ μόλις τὸν εἶδεν, ἔπεσεν εἰς τὸν τράχηλόν του καὶ ἔκλαιεν ἀπὸ τὴν συγκίνησιν. Αὐτὴ ἡ ἡμέρα ἦτο ἡ εὐτυχεστέρα ἡμέρα τῆς ζωῆς τοῦ Ἰακώβ, ὁ ὁποῖος ἔλεγεν ὅτι τώρα ἠδύνατο νὰ ἀποθάνῃ εὐτυχῆς. Ὁ Ἰακώβ ἔζησεν ἀρκετὰ ἔτη εἰς τὴν Αἴγυπτον, ὅπου καὶ ἀπέθανε· μετὰ πολλὰ δ' ἔτη ἀπέθανε καὶ ὁ Ἰωσήφ.

Πόρισμα.

Πρέπει ν' ἀποδίδωμεν καλὸν ἀντὶ κακοῦ.

Γ'

Ἡ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΜΩ·Υ·ΣΕΩΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ ΤΟΥ ΝΑΥΗ

19. Ἡ ἐμφάνισις τοῦ Μωϋσέως.

Οἱ Ἰσραηλῖται καταπιέζονται εἰς τὴν Αἴγυπτον. Ὁλίγον κατ' ὀλίγον οἱ Ἰσραηλῖται ἐπληθύνοντο εἰς τὴν Αἴγυπτον τόσον, ὥστε ἡ χώρα εἶχε πληρωθῆ ἀπὸ αὐτούς. Οἱ Φα-

ραώ, ὅπως ἐλέγοντο οἱ βασιλεῖς τῆς Αἰγύπτου, ἤρχισαν ν' ἀνησυχοῦν δι' αὐτό, ἐπειδὴ ἐφοβοῦντο μήπως συμμαχήσουν οἱ Ἑβραῖοι μὲ ἐχθροὺς τῆς χώρας καὶ χάσουν αὐτοὶ τὴν ἐξουσίαν ἢ μέρος τῆς χώρας. Δι' αὐτό, ἀφοῦ εἶχε παρέλθῃ ἄρκετὸς χρόνος ἀπὸ τὸν θάνατον τοῦ Ἰωσήφ καὶ εἶχε πλέον λησμονηθῆ πόσον εἶχεν οὗτος εὐεργετήσῃ τὴν χώραν, εἰς Φαραώ διέταξε νὰ ἐπιβάλλουν εἰς τοὺς Ἑβραίους βαρεῖας ἐργα-

Ὁ Μωϋσῆς σῴζεται ἀπὸ τῶν ὑδάτων.

σίας διὰ νὰ ἐξαντλῶνται, νὰ ἀσθενοῦν καὶ νὰ ἀποθνήσκουν πολλοί, ὥστε νὰ ὀλιγοστεύσουν ταχέως. Ὅταν ὅμως εἶδεν ὁ Φαραώ ὅτι αὐτὸ τὸ μέτρον δὲν ὠφέλησεν, ἀλλ' ὅτι τοῦναντίον οἱ Ἑβραῖοι ἠΰξανον ἀκόμη περισσότερον, διέταξε νὰ ὀριπώνται εἰς τὸ ὕδωρ ὅλα τὰ γεννώμενα ἄρρενα.

Ἡ γέννησις τοῦ Μωυσέως. Γυνὴ τις Ἑβραία, ἡ ὁποία εἶχεν ἤδη δύο τέκνα, τὴν Μαριάμ καὶ τὸν Ἀαρών, ἀπέκτησεν, ἀφοῦ ὁ Φαραώ εἶχε διατάξῃ νὰ πνίγωνται τὰ γεννώμενα ἄρ-

ρενα, ένα υιόν ακόμη. Οί γονεῖς τοῦ παιδίου ἔκρυψαν τὸ παιδίον εἰς τὴν οἰκίαν των ἐπὶ τρεῖς μῆνας, ἐπειδὴ ὁμως ἡ φωνὴ του θὰ τοὺς ἐπρόδιδεν, ἠτοίμασεν ἡ μήτηρ ἓν καλάθιον ἀπὸ καλάμον, τὸ ἤλειψε μὲ πίσσαν, διὰ νὰ μὴ εἰσέρχεται ὕδωρ, καὶ ἔθεσεν ἐντὸς αὐτοῦ τὸ παιδίον· ἔφερε δὲ τὸ καλάθιον πλησίον εἰς τὴν ὄχθην τοῦ Νείλου ποταμοῦ, ὅπου συχνὰ ἤρχετο ἡ κόρη τοῦ Φαραὼ διὰ νὰ λουσθῇ, μὲ τὴν ἐλπίδα μήπως αὕτη ἴδῃ τὸ καλάθιον, τὸ ἀνοίξῃ καὶ φροντίσῃ διὰ τὸ παιδίον. Παραφύλαττε δ' ἐκεῖ πλησίον ὀπίσω ἀπὸ θάμνους ἡ ἀδελφὴ τοῦ παιδίου, διὰ νὰ ἴδῃ τί θὰ ἀπογίνη.

Σωτηρία τοῦ Μωϋσέως. Μετ' ὀλίγον ἀληθῶς ἦλθε διὰ νὰ λουσθῇ ἡ κόρη τοῦ Φαραὼ μὲ τὰς ὑπηρετρίας της. Μόλις εἶδε τὸ καλάθιον, ἔστειλε μίαν ὑπηρετρίαν νὰ τῆς τὸ φέρῃ· τὸ ἤνοιξε καὶ εἶδε τὸ βρέφος, τὸ ὁποῖον ἔκλαιεν· ἐνόησεν ἀμέσως ὅτι ἦτο Ἑβραϊόπαις καὶ τὸ ἐλυπήθη. Τότε ἔτρεξε πρὸς αὐτὴν ἡ ἀδελφὴ τοῦ βρέφους Μαριάμ, καὶ ἠρώτησε τὴν βασιλόπαιδα μήπως θέλῃ νὰ ὑπάγῃ νὰ εὔρῃ μίαν Ἑβραίαν τροφόν· ἡ βασιλόπαις ἐδέχθη, καὶ ἡ Μαριάμ ἔφερε διὰ τροφὸν τὴν μητέρα αὐτῆς καὶ τοῦ βρέφους, ἡ ὁποία ἐκράτησε τὸ παιδίον ἐπὶ τρία ἔτη εἰς τὴν οἰκίαν της. Ὄταν ἔγινε τὸ παιδίον τριῶν ἐτῶν, τὸ παρέλαβεν ἡ βασιλόπαις εἰς τὰ ἀνάκτορα, τὸ υἱοθέτησε καὶ τὸ ὠνόμασε Μωϋσῆν.

Φυγὴ τοῦ Μωϋσέως. Ὁ Μωϋσῆς ἐδιδάσκετο εἰς τὰ ἀνάκτορα τὴν αἰγυπτιακὴν γλῶσσαν καὶ σοφίαν, οὐδέποτε ὁμως ἐλησμόνησε τοὺς συμπατριώτας του, πρὸς τοὺς ὁποίους ἠσθάνετο μεγάλην συμπάθειαν. Ὄταν ἦτο 40 ἐτῶν, εἶδε μίαν ἡμέραν καθ' ὁδὸν ὅτι εἰς Αἰγύπτῳ ἔδερε σκληρότατα ἓνα Ἑβραῖον· ἐταράχθη πολὺ καὶ ἠθέλε νὰ βοηθήσῃ τὸν Ἑβραῖον, ἀλλ' ὁ Αἰγύπτιος ἐπετέθη κατ' αὐτοῦ μὲ κακὸν σκοπὸν· τότε ὁ Μωϋσῆς, βλέπων ὅτι ἐκινδύνευεν ἡ ζωὴ του, ἐπρόλαβε καὶ ἐφόνευσε τὸν Αἰγύπτιον καὶ ἔκρυψε τὸ πτώμα του εἰς τὴν

ἄμμον. Ἐπειδὴ ὁμως τὸ πρᾶγμα ἔγινε γνωστόν, ὁ Μωϋσῆς, διὰ νὰ ἀποφύγῃ τὴν ἐκδίκεσιν, ἔφυγεν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον καὶ ἦλθεν εἰς τὴν γῆν Μαδιάμ, ὅπου καὶ ἐνυμφεύθη.

Κλήσις τοῦ Μωυσέως. Ὁ Θεὸς ἐλυπεῖτο τοὺς Ἑβραίους, οἱ ὅποιοι ὑπέφερον τὰ πάνδεινα εἰς τὴν Αἴγυπτον καὶ ἀπεφάσισε νὰ τοὺς σώσῃ. Ἐνῶ λοιπὸν μίαν ἡμέραν ὁ Μωϋσῆς ἔβροσκε τὰ πρόβατα τοῦ πενθεροῦ του, εἶδε μίαν βάτον (βατομουριάν), ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐξήρχοντο φλόγες καὶ ὁμως δὲν ἔκαίετο. Ὁ Μωϋσῆς ἐπλησίασε διὰ νὰ ἴδῃ ἐκ τοῦ πλησίον τὴν βάτον αὐτήν, ὅτε ἤκουσε τὴν φωνὴν τοῦ Θεοῦ, ἣ ὁποία τοῦ εἶπε: Μὴ πλησιάσῃς· ἔκβαλε τὰ ὑποδήματά σου, διότι ὁ τόπος οὗτος εἶναι ἱερός. Ἐγὼ εἶμαι ὁ Θεός. Εἶδον τί ὑποφέρει ὁ λαός μου εἰς τὴν Αἴγυπτον καὶ ἤκουσα τὴν κραυγὴν του, διὰ τοῦτο ἀπεφάσισα νὰ τὸν σώσω ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν Αἰγυπτίων καὶ νὰ τὸν ὀδηγήσω εἰς τὴν γῆν Χαναάν. Θὰ σὲ στείλω λοιπὸν πρὸς τὸν Φαραῶ, καὶ θὰ ἐξαγάγῃς τὸν λαὸν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον. Ὁ Μωϋσῆς, ἀφοῦ ἐδίστασε κατ' ἀρχάς, ἀνέλαβε τὸ ἔργον, τὸ ὁποῖον τοῦ ἀνέθεσεν ὁ Θεός, καὶ ἦλθε μὲ τὸν ἀδελφόν του Ἀαρὼν εἰς Αἴγυπτον, ὅπου οἱ Ἑβραῖοι τοὺς ἐδέχθησαν μὲ μεγάλην χαρὰν.

Πόρισμα.

Ὁ Θεὸς φροντίζει διὰ τοὺς ἀνάξιοπαθοῦντας εὐσεβεῖς.

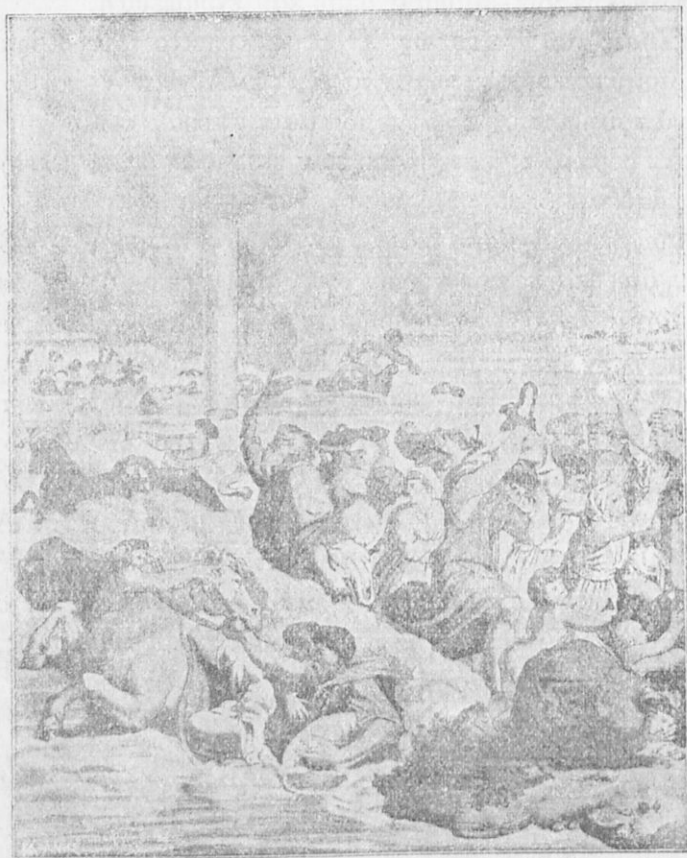
20. Οἱ Ἰσραηλίται φεύγουν ἐξ Αἰγύπτου.

Ὁ Φαραῶ δὲν ἐπιτρέπει εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας νὰ φύγουν ἐξ Αἰγύπτου. Ὁ Μωϋσῆς καὶ ὁ Ἀαρὼν παρουσιάσθησαν πρὸς τὸν Φαραῶ καὶ ἐζήτησαν τὴν ἄδειαν νὰ ἐπιτρέψῃ εἰς τὸν ἰσραηλιτικὸν λαὸν νὰ φύγῃ ἐξ Αἰγύπτου, ἀλλ' ὁ Φαραῶ οὐ μόνον ἠρνήθη, ἀλλὰ διέταξε νὰ ἐπιβάλουν ἀκόμη βαρυτέρας ἐργασίας εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας. Τότε ὁ Θεὸς ἔστειλε 10 βαρυτάτας τιμωρίας κατὰ τῆς χώρας τοῦ Φαραῶ,

Ἱερὰ Ἱστορία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης

3

τὰς καλουμένας 10 πληγὰς τοῦ Φαραῶ (τὸ ὕδωρ τοῦ Νείλου μετεβλήθη εἰς αἷμα, βάρραχοι ἐπλήρωσαν τὴν γῆν, βαθύτα-

Διάβασις τῆς Ἑρμῆως.

τον σκότος ἐκάλυψεν ὅλην τὴν Αἴγυπτον ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας κτλ.), διὰ νὰ μεταπεισθῇ ὁ Φαραῶ, ἀλλ' οὗτος ἐπέμενε νὰ μὴ ἐπιτρέψῃ εἰς τὸν Ἰσραηλιτικὸν λαὸν νὰ φύγῃ.

Τότε ὁ Θεὸς ἔστειλε κατ' αὐτοῦ τὴν δεκάτην καὶ φοβερωτέραν τῶν πληγῶν· δηλαδὴ καθ' ὥρισμένην νύκτα ἀπέθανον πάντα τὰ πρωτότοκα τέκνα ὄλων τῶν Αἰγυπτίων, ἐνῶ τὰ

πρωτότοκα τῶν Ἰσραηλιτῶν διεσώθησαν. Θρῆνος φοβερός ἔγινεν εἰς ὅλην τὴν Αἴγυπτον καὶ ἔντρομος ἐκάλεσεν ὁ Φαραὼ τὸν Μωϋσῆν καὶ τὸν Ἀαρὼν ἐν καιρῷ νυκτὸς διὰ νὰ ἐπιτρέψῃ εἰς τοὺς Ἑβραίους νὰ φύγουν· τότε ἔφυγαν ἔξ Αἰγύπτου 600,000 πολεμισταὶ μὲ τὰς γυναῖκάς των καὶ τὰ τέκνα των.

Ἡ διάβασις διὰ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης. Ὁ Φαραὼ ὄμως ταχέως μετενόησε, διότι ἐπέτρεψεν εἰς τοὺς Ἑβραίους νὰ φύγουν, καὶ ἔστειλε στρατὸν διὰ νὰ τοὺς ἐπαναφέρῃ. Οἱ Ἑβραῖοι εἶχον πλέον φθιάση πλησίον τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης, ὅτε ἐφάνη ὁ στρατὸς τοῦ Φαραώ. Οἱ Ἑβραῖοι ἐταράχθησαν, ἀλλ' ὁ Θεὸς δὲν τοὺς ἀφῆκεν εἰς τὴν τύχην των· κατὰ διαταγὴν τοῦ ὕψωσεν ὁ Μωϋσῆς τὴν ῥάβδον του καὶ ἐξέτεινε τὴν χεῖρά του ἐπὶ τὴν θάλασσαν, ἀμέσως δὲ τὰ ὕδατα συνηθροίσθησαν εἰς τὰ πλάγια καὶ εἰς τὸ μέσον ἔγινε ξηρά, ἐκεῖθεν δὲ διῆλθον οἱ Ἑβραῖοι, χωρὶς νὰ βραχοῦν διόλου. Οἱ Αἰγύπτιοι ἐνόμισαν ὅτι καὶ αὐτοὶ θὰ ἠδύναντο νὰ διέλθουν, ὅπως οἱ Ἑβραῖοι, ἀλλ' ὁ Μωϋσῆς πάλιν ὕψωσε τὴν ῥάβδον του καὶ τὰ ὕδατα ἐπανῆλθον, ὅπως καὶ πρὶν, ὁ δὲ Φαραὼ μὲ ὅλον τὸν στρατὸν του ἐπνίγη. Οἱ Ἰσραηλιταὶ τότε ἐδοξολόγησαν τὸν Θεὸν διὰ τὴν θαυμασίαν διάβασιν αὐτῶν διὰ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης καὶ διὰ τὴν καταστροφὴν τῶν ἐχθρῶν των.

Πόρισμα.

Ὁ Θεὸς σφῆζει τοὺς εὐσεβεῖς. Πρέπει νὰ δοξολογῶμεν τὸν Θεὸν δι' ὅλα τὰ ἀγαθὰ, τὰ ὁποῖα μᾶς δίδει.

21. Οἱ Ἰσραηλιταὶ μετὰ τὴν ἀναχώρησίν των ἐξ Αἰγύπτου.

Οἱ Ἰσραηλιταὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ. Ὅταν διέβησαν οἱ Ἑβραῖοι τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν ἔφθασαν εἰς τὴν ἔρημον, ἐπειδὴ δὲ ἔλειψαν τὰ τροφίμα καὶ ἤρχισαν νὰ παραπονῶνται κατὰ τοῦ Μωϋσέως, ὁ Θεὸς τοὺς ἔστειλεν ὄρνυγας καὶ ἐν

είδος ἄρτου, τὸ μάννα· ὅταν δὲ βραδύτερον ἔλειψεν ἀπ' αὐ-
τῶν τὸ ὕδωρ, πάλιν ὁ Θεὸς διέταξε τὸν Μωϋσῆν νὰ κτυ-
πήσῃ μὲ τὴν ῥάβδον του διὰ νὰ ἐξέλθῃ ὕδωρ.

Αἱ δέκα ἐντολαὶ ἐπὶ λιθίνων πλακῶν.

Οἱ Ἑβραῖοι εἰς τὸ ὄρος Σινᾶ. Τρεῖς μῆνας ἀφ' ὅτου οἱ Ἑβραῖοι ἔφυγαν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον, ἔφθασαν εἰς τὸ ὄρος Σινᾶ. Ὁ Μωϋσῆς ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος, ὅπου παρουσιάσθη πρὸς αὐτὸν ὁ Θεὸς καὶ τοῦ εἶπεν ὅτι θὰ προστατεύσῃ τὸν Ἰσραηλιτικὸν λαόν, ἐὰν οὗτος δέχεται νὰ φυλάττῃ τὰς ἐντολάς του.

Ὁ Μωϋσῆς κατῆλθεν ἀπὸ τὸ ὄρος καὶ ἠρώτησε τὸν λαόν, ὃ ὁποῖος ἐδέχθη προθυμότητα. Ὁ Θεὸς τότε παρήγγειλεν εἰς τὸν Μωϋσῆν νὰ καθαρίσουν οἱ Ἑβραῖοι τὸ σῶμά των καὶ τὰ ἐνδύματά των δύο ἡμέρας, διὰ νὰ εἶναι ἕτοιμοι τὴν τρίτην ἡμέραν, νὰ μὴ ἀνέλθουν δ' εἰς τὸ ὄρος, πρὶν δοθῆ εἰς αὐτοὺς ἡ ἄδεια. Τὴν τρίτην ἡμέραν, μόλις ἐξημέρωσεν, ἐφάνη καπνὸς καὶ νεφέλη ἐπὶ τοῦ ὄρους Σινᾶ, ἔλαμψαν ἀστραπαὶ καὶ ἠκούσθησαν κεραυνοὶ καὶ ἤχος σάλπιγγος, μετ' ὀλίγον δὲ ἠκούσθη εὐκρινῶς ἡ φωνὴ τοῦ Θεοῦ, ἡ ὁποία ἔδιδε τὰς δέκα ἐντολάς.

Αἱ δέκα ἐντολαί. Ἡ πρώτη ἐντολὴ διδάσκει ὅτι πρέπει νὰ λατρεύωμεν μόνον ἓνα Θεόν· ἡ δευτέρα ὅτι δὲν πρέπει νὰ λατρεύωμεν ψευδεῖς θεοὺς· ἡ τρίτη νὰ μὴ ὀρκιζώμεθα χωρὶς λόγον· ἡ τετάρτη νὰ ἐργαζώμεθα ἕξ ἡμέρας καὶ τὴν ἑβδόμην ν' ἀναπαυώμεθα· ἡ πέμπτη νὰ τιμῶμεν τοὺς γονεῖς μας· ἡ ἕκτη νὰ μὴ φονεύωμεν· ἡ ἑβδόμη νὰ μὴ προσβάλλωμεν τὴν τιμὴν τοῦ ἄλλου· ἡ ὄγδῃ νὰ μὴ κλέπτωμεν· ἡ ἐνάτη νὰ μὴ μαρτυρῶμεν ψευδῶς κατὰ τοῦ ἄλλου καὶ ἡ δεκάτη νὰ μὴ ἐπιθυμῶμεν ὅ,τι ἀνήκει εἰς τοὺς ἄλλους.

Ὁ Θεὸς δίδει εἰς τὸν Μωϋσῆν τὰς δέκα ἐντολάς ἐπὶ δύο λιθίνων πλακῶν. Ὁ Θεὸς παρήγγειλεν εἰς τὸν Μωϋσῆν νὰ ἀνέλθῃ εἰς τὸ ὄρος· οὗτος ἀνῆλθε καὶ ἔμεινε 40 ἡμέρας καὶ νύκτας· ἔδωκε δ' εἰς αὐτὸν ὁ Θεὸς διαφόρους παραγγελίας καὶ δύο λιθίνας πλάκας, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἦσαν γραμμέναι αἱ δέκα ἐντολαί.

Αἱ ἐορταί. Ὁ Μωϋσῆς ὥρισεν εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας ποίας ἐορτὰς νὰ τηροῦν· μεταξὺ τούτων ἦτο τὸ Σάββατον, ἡ ἑβδόμη ἡμέρα τῆς ἑβδομάδος, κατὰ τὴν ὁποίαν ἀνεπαύοντο, καὶ τὸ Πάσχα εἰς ἀνάμνησιν τῆς ἐξόδου αὐτῶν ἐκ τῆς Αἰγύπτου.

Περιπλάνησις ἐν τῇ ἐρήμῳ. Οἱ Ἰσραηλίται ταχέως ἔλησμονήσαν τὰς μεγάλας εὐεργεσίας τοῦ Θεοῦ πρὸς αὐτοὺς καὶ συχνάκις παρέβαινον τὸ θέλημά του· διὰ τοῦτο ἐτιμωρήθη-

σαν ὑπ' αὐτοῦ νὰ περιπλανῶνται τεσσαράκοντα ἔτη εἰς τὴν ἔρημον καὶ ὅσοι ἐξ αὐτῶν ἦσαν μεγαλύτεροι τῶν εἴκοσιν ἑτῶν ν' ἀποθάνωσι, χωρὶς νὰ ἴδωσι τὴν γῆν Χαναάν.

Θάνατος τοῦ Μωϋσέως. Ὅταν οἱ Ἰσραηλῖται ἐπλησίασαν τὴν γῆν Χαναάν, ὁ Μωϋσῆς ὑπενθύμισε τὰς εὐεργεσίας τοῦ Θεοῦ πρὸς αὐτοὺς καὶ τοὺς συνεβούλευσε νὰ μείνουν πιστοὶ πρὸς αὐτὸν καὶ εἰς τὰς ἐντολάς του. Ἀφοῦ δὲ ὤρισεν ὡς διάδοχόν του τὸν Ἰησοῦν τοῦ Ναυῆ, ηὐλόγησε διὰ τελευταίαν φορὰν τοὺς ὁμοεθνεῖς του καὶ ἀνῆλθεν εἰς τὸ ὄρος Ναβαῦ, ὅθεν εἶδε τὴν γῆν Χαναάν, καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ. Οἱ Ἰσραηλῖται ἐπὶ τριάκοντα ἡμέρας ἐθρήνησαν τὸν θάνατον τοῦ μεγάλου ἀρχηγοῦ των.

Πόρισμα.

Ὁ Θεὸς μᾶς δίδει ὅλα τὰ ἀγαθὰ, ὅταν εἴμεθα ἐνάρετοι· ἀλλὰ μᾶς τιμωρεῖ, ὅταν εἴμεθα ἀσεβεῖς καὶ κακοί.

22. Ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ.

Οἱ Ἰσραηλῖται ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ διαβαίνουν τὸν Ἰορδάνην. Ὀλίγας ἡμέρας μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Μωϋσέως οἱ ἱερεῖς, φέροντες τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης, καὶ ἅπας ὁ Ἰσραηλιτικὸς λαός, ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ, διέβησαν μὲ τὴν θέλησιν τοῦ Θεοῦ τὸν Ἰορδάνην ποταμόν, χωρὶς νὰ βραχοῦν, ὅπως ἄλλοτε εἶχε συμβῆ κατὰ τὴν διάβασιν τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης· μόλις διέβησαν οἱ Ἰσραηλῖται τὸν Ἰορδάνην, ἐπανῆλθον τὰ ὕδατά του πάλιν εἰς τὴν θέσιν των.

Κατάκτησις τῆς Ἱεριχοῦς. Πρώτη φροντίς τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ ἦτο νὰ κατακτήσῃ τὴν πόλιν Ἱεριχώ, διότι, ἂν δὲν κατεκτᾶτο αὕτη, ἦτο ἀδύνατον νὰ κατακτηθῇ ἡ γῆ Χαναάν. Τοῦτο δὲ ἦτο πολὺ δύσκολον, διότι ἡ πόλις ἦτο καλῶς ὠχυρωμένη. Παρ' ὅλας ὁμως τὰς μεγάλας δυσκολίας οἱ Ἰσραη-

λίται κατώρθωσαν νὰ κατακτήσουν τὴν Ἱεριχώ, διότι εἶχον τὴν προστασίαν τοῦ Θεοῦ. Κατὰ διαταγὴν λοιπὸν τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν Ἰησοῦν τοῦ Ναυῆ ὅλοι οἱ πολεμισταὶ ἐπὶ ἕξ ἡμέρας ἔκαμαν μίαν φορὰν τὴν ἡμέραν τὸν κύκλον τῆς πόλεως, τὴν δ' ἑβδόμην ἡμέραν ἑπτὰ φοράς, καὶ κατὰ τὸν ἑβδομὸν γῦρον οἱ ἱερεῖς ἤχησαν τὰς σάλπιγγας, ὁ δὲ λαὸς ἐβόησε, καὶ ἀμέσως κατὰ θαυμαστὸν τρόπον ἔπεσαν τὰ τείχη τῆς πόλεως, οἱ δ' Ἰσραηλίται ἔγιναν κύριοι αὐτῆς. Μετὰ τὴν κατάκτησιν τῆς Ἱεριχοῦς οἱ Ἰσραηλίται, πολεμοῦντες ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ, κατέκτησαν ὀλίγον κατ' ὀλίγον τὴν γῆν Χαναάν, τὴν ὁποίαν ἐμοίρασεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὰς διαφόρους φυλὰς τῶν Ἰσραηλιτῶν.

Πόρισμα.

Ἡ προστασία τοῦ Θεοῦ ὑπερνικᾷ καὶ τὰς μεγίστας δυσχερείας.

Δ

ΟΙ ΚΡΙΤΑΙ

23. Ὁ Γεδεὼν· ὁ Σαμφὼν· ὁ Ἡλί· ὁ Σαμουήλ.

Οἱ Κριταί. Ἀφοῦ ἀπέθανεν ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ, οἱ Ἰσραηλίται ἤρχισαν νὰ συναναστρέφονται μὲ εἰδωλολάτραις καὶ νὰ προσκυνοῦν τοὺς ψευδεῖς θεοὺς των· διὰ τοῦτο ὁ Θεὸς τοὺς ἐτιμῶρει, ὑποτάσσων αὐτοὺς εἰς ξένους λαοὺς. Ὅταν ὁμως ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν συνησθάνοντο οἱ Ἑβραῖοι τὴν ἁμαρτίαν των, μετενόουν, καὶ τότε ὁ ἐλεήμων Θεὸς ἔστελλεν εἰς αὐτοὺς ἀρχηγοὺς εὐσεβεῖς καὶ πολεμικούς, οἱ ὅποιοι τοὺς ὠδήγουν εἰς πόλεμον νικηφόρον κατὰ τῶν ἐχθρῶν. Οἱ ἄνδρες οὗτοι, οἱ ὅποιοι ἦσαν ἀρχηγοὶ τῶν Ἑβραίων ὄχι μόνον

κατὰ τὸν πόλεμον, ἀλλὰ καὶ κατὰ τοὺς χρόνους τῆς εἰρήνης, λέγονται Κριταί. Μεταξὺ τῶν Κριτῶν τούτων φημίζονται ὁ Γεδεὼν, ὁ Σαμφών, ὁ Ἴηλ καὶ ὁ Σαμουήλ.

Ὁ Γεδεὼν. Ὅταν οἱ Ἰσραηλῖται εὗρισκοντο εἰς πόλεμον μὲ τοὺς Μαδιανίτας, ὁ κριτὴς Γεδεὼν ἐξέλεξεν ἐκ τοῦ στρατοῦ του τριακοσίους ἄνδρας, διήρρεσεν αὐτοὺς εἰς τρία

Ὁ Γεδεὼν μὲ τοὺς τριακοσίους.

μέρη καὶ τοὺς διέταξε νὰ λάβουν εἰς τὴν μίαν χεῖρα ὑδρίαν (στάμνα), εἰς τὴν ὁποίαν νὰ θέσουν ἀνημμένην λαμπάδα, ἴεις δὲ τὴν ἄλλην χεῖρα σάλπιγγα· ὅταν δὲ δώσῃ τὸ σύνθημα αὐτὸς κατὰ τὴν νύκτα, ὅλοι μαζί νὰ σπάσουν τὰς ὑδρίας, νὰ ἀνυψώσουν τὰς λαμπάδας καὶ νὰ ἠχήσουν τὰς σάλπιγγάς των. Οἱ ἐχθροί, ὅταν ἤκουσαν εἰς τὸ μέσον τῆς νυκτὸς τόσον θόρυβον καὶ εἶδαν τόσην λάμψιν, ἐταράχθησαν καὶ ἐτρόπησαν εἰς φυγὴν, οἱ δὲ Ἰσραηλῖται τοὺς κατεδίωξαν καὶ τοὺς κατέστρεψαν.

Ὁ Σαμφών. Ὅταν οἱ Ἰσραηλῖται πάλιν ἐλησμόνησαν τὸν ἀληθινὸν Θεόν, ὑπετάγησαν εἰς τοὺς Φιλισταίους· ἐπειδὴ ὁμως μετενόησαν, ὁ Θεὸς ἔστειλεν εἰς αὐτοὺς κριτὴν τὸν Σαμ-

ψών, ὁ ὁποῖος εἶχε τόσον μεγάλην δύναμιν, ὥστε μίαν ἡμέραν κατεσπάραιξε σκύμνον λέοντος· ἐπίσης ἔφερε μεγάλας καταστροφάς εἰς τοὺς ἐχθρούς. Ἄλλ' ἐπὶ τέλους μία Φιλισταία γυνή, ἡ Δαλιδά, τὸν ἐπρόδωσεν εἰς τοὺς Φιλισταίους, οἱ ὁποῖοι τὸν συνέλαβον καὶ τὸν ἔφεραν εἰς τὴν πόλιν Γάζαν· ἐκεῖ τὸν ἔρριψαν εἰς τὴν φυλακὴν, τὸν ἐτύφλωσαν καὶ ἠνάγκασαν αὐτὸν νὰ τελῇ διαφόρους ἐργασίας. Ὅταν μίαν ἡμέ-

ραν οἱ Φιλισταῖοι ἐώρταζον μίαν μεγάλην τῶν ἐορτῶν, ἔφεραν τὸν Σαμψών, διὰ νὰ τὸν ἐμπαίξουν ἔξω ἀπὸ μίαν οἰκίαν μεταξὺ δύο στύλων, οἱ ὁποῖοι τὴν ἐστήριζον. Τότε ὁ Σαμψών, ἀφοῦ προσηυχήθη εἰς τὸν Θεόν, ἐνηγκαλίσθη τοὺς δύο στύλους καὶ τοὺς ἔσεισε παρακαλῶν νὰ ἀποθάνῃ μαζί με τοὺς ἐχθρούς του· ἀμέσως δ' ἐκρημίσθη ἡ οἰκία, καὶ ἐφονεύθη αὐτὸς καὶ τρεῖς χιλιάδες Φιλισταῖοι, οἱ ὁποῖοι ἦσαν ἐντὸς τῆς οἰκίας·

Ἔο' *Ἡλί.* Ὁ Ἡλί ἦτο μὲν εὐσεβὴς καὶ ἐνάρετος, ἀλλ' ἦτο πεικῆς καὶ δὲν ἐτιμῶρει τὰ τέκνα του, ὅταν παρέβαι-

νον τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ὁ Θεός, ἀφοῦ πολλάκις συνεβούλευσε τὸν Ἥλι χωρὶς ἀποτέλεσμα, ἀπεφάσισε νὰ τιμωρήσῃ αὐτὸν διὰ τὴν ὑπερβολικὴν ἐπεικείαν του καὶ τοὺς υἱοὺς του διὰ τὴν ἀσέβειάν των. Εἰς ἓνα πόλεμον τῶν Ἰσραηλιτῶν κατὰ τῶν Φιλισταίων, εἰς τὸν ὁποῖον εἶχον λάβῃ μέρος, καὶ οἱ υἱοὶ τοῦ Ἥλι, ἐνικήθησαν οἱ Ἰσραηλῖται, ἡ κιβωτὸς τῆς

Ὁ Σαμψών.

διαθήκης, ὅπου περιείχοντο αἱ δέκα ἐντολαί, ἔπεσεν εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν καὶ οἱ υἱοὶ τοῦ Ἥλι ἐφονεύθησαν. Ὄταν ἀνηγγέλθη εἰς τὸν Ἥλι ἡ εἶδησις αὐτῆ, ἔπεσεν ἐκ τοῦ θρόνου του καὶ ἔμεινε νεκρός.

Ὁ Σαμουήλ. Τὸν Ἥλι διεδέχθη ὡς κριτῆς ὁ Σαμουήλ, τὸν ὁποῖον εἶχε μορφώσει θρησκευτικῶς αὐτὸς ὁ Ἥλι. Ὁ Σαμουήλ συνεβούλευε τοὺς Ἰσραηλίτας νὰ μετανοήσουν διὰ τὴν ἀσέβειάν των, καὶ ἐνίκησε τοὺς Φιλισταίους. Ὄταν ἐγήρασε, διώρισεν ὡς κριτὰς τοὺς δύο υἱοὺς του· οὗτοι ὅμως ἦσαν ἀδικοὶ καὶ ἀσεβεῖς, διὰ τοῦτο ὁ λαὸς δὲν τοὺς ἠγάπα. Ἐπειδὴ δ' οἱ Ἰσραηλῖται ἔβλεπον ὅτι οἱ γειτονικοὶ λαοὶ ἐκυβερνῶντο ἀπὸ βασιλεῖς, ἐζήτησαν καὶ αὐτοὶ ἀπὸ τὸν Σαμουήλ νὰ ὀρίσῃ βασιλέα. Ὁ Σαμουήλ κατ' ἀρχὰς δὲν ἤθε-

λεν, ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ λαὸς ἐπέμενε, ἠναγκάσθη νὰ ὑποχωρήσῃ καὶ ὤρισε βασιλέα τὸν γενναῖον Σαούλ.

Πόρισμα.

Εἷς λαός, ὅταν εἶναι εὐσεβής, ἔχει τὴν προστασίαν τοῦ Θεοῦ καὶ προοδεύει, ἐνῶ, ὅταν εἶναι ἀσεβής, διαφθείρεται, ἔξασθενεῖ, χάνει τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ καὶ καταστρέφεται. Ἡ κακὴ ἀνατροφὴ γίνεται αἰτία μεγάλων κακῶν.

Ε'

Η ΚΑΛΗ ΝΥΜΦΗ ΡΟΥΘ

24. Ἡ Ρούθ.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν Κριτῶν εἰς τὴν Χαναὰν συνέβη λιμός, δηλαδὴ ἔλλειψις τροφῶν, καὶ οἱ κάτοικοι αὐτῆς ἠναγκάζοντο νὰ καταφεύγουν εἰς ἄλλας γειτονικάς χώρας, διὰ νὰ ἐξοικονομοῦν τὴν τροφήν των. Μεταξὺ ἄλλων καὶ ὁ Ἑλιμέλεχ μετὰ τῆς συζύγου του Νωεμὶν ἐγκατέλειψαν τὴν πόλιν τῆς Ἰουδαίας Βηθλεὲμ καὶ ἦλθον μετὰ τοὺς δύο υἱοὺς των εἰς τὴν πλησίον εὐρισκομένην Μωάβ. Μετ' ὀλίγον ὅμως ὁ Ἑλιμέλεχ ἀπέθανεν, οἱ δὲ δύο τοῦ υἱοῖ ὑπανδρεύθησαν δύο παρθένους ἐκ Μωάβ, ὁ μὲν μεγαλύτερος τὴν Ὀρφά, ὁ δὲ νεώτερος τὴν Ρούθ· ἀλλὰ μετ' ὀλίγα ἔτη ἀπέθανον καὶ οἱ δύο υἱοί, καὶ ἀπέμειναν ἡ Νωεμὶν μετὰ τὰς δύο νύμφας τῆς.

Ὅταν ὕστερον ἀπὸ καιρὸν ἔπαυσεν ὁ λιμὸς εἰς τὴν Βηθλεὲμ, ἡ Νωεμὶν ἠθέλησε νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς αὐτήν· ἐκάλεσε λοιπὸν τὰς νύμφας τῆς καὶ εἶπε τὴν ἀπόφασίν τῆς, συνέστησε δ' εἰς αὐτάς νὰ ἐπιστρέψουν εἰς τὰς πατρικάς των οἰκίας. Ἡ Ὀρφά κλαίουσα, ἀφοῦ κατεφίλησε τὴν πενθεράν τῆς, ἤκουσεν ἐπὶ τέλους τὴν συμβουλὴν τῆς· ἡ Ρούθ ὅμως δὲν ἠθέλε ν' ἀκούσῃ περὶ χωρισμοῦ καὶ εἶπε πρὸς αὐτήν: Μὴ ἐπιμένῃς νὰ χωρισθῶμεν, διότι, ὅπου θὰ ὑπάγῃς, θέλω νὰ ὑπάγω, καὶ ὅπου θὰ μένῃς, θέλω νὰ μένω. Τὸν λαόν σου θεωρῶ ὡς λαόν μου, καὶ τὸν Θεόν σου ὡς Θεόν μου· ὅπου ἀποθάνῃς, ἐκεῖ

θέλω νὰ ἀποθάνω καὶ νὰ ταφῶ· ὁ θάνατος μόνον ἄς μᾶς χωρίσῃ.

Ἡ Νωεμὶν, ὅταν εἶδεν αὐτὴν τὴν θεομὴν ἀγάπην τῆς Ῥούθ πρὸς αὐτήν, ἔλαβε ταύτην μαζί της εἰς Βηθλεέμ.

Ὅταν ἔφθασαν ἐκεῖ, ἦτο ὁ καιρὸς τοῦ θερισμοῦ καὶ ἡ Ῥούθ

Ἡ Νωεμὶν μετὰ τῆς Ῥούθ.

μετέβαινε εἰς τοὺς ἀγρούς τοῦ πλουσίου Βοῶζ διὰ νὰ συλλέξῃ στάχυς πρὸς διατροφήν. Ὁ Βοῶζ, ὁ ὁποῖος ἔμαθε πόσον καλὴ εἶχε φανῆ ἡ Ῥούθ πρὸς τὴν Νωεμὶν, τὴν ἐξετίμησε καὶ μετ' ὀλίγον τὴν ἐνυμφεύθη· ἀπόγονος δὲ τοῦ Βοῶζ καὶ τῆς Ῥούθ ἦτο ὁ βασιλεὺς Δαβὶδ.

Πόρισμα.

Ἔχομεν καθῆκον ν' ἀγαπῶμεν ἰδιαιτέρως τοὺς συγγενεῖς καὶ προστάτας μας. — Ὁ ἐνάρετος τιμᾶται ἀπὸ τὴν κοινωνίαν καὶ εὐτυχεῖ.

ΣΤ'

ΟΙ ΒΑΣΙΛΕΙΣ

25. Ὁ Σαούλ.

Ἡ μελαγχολία τοῦ Σαούλ. Ὁ Σαούλ, ἀφοῦ ἔγινε βασιλεύς, ἐκυβέρνησα κατ' ἀρχὰς τὸν λαὸν καλῶς καὶ ἐνίκησε τοὺς ἐχθροὺς τοῦ κράτους. Ταχέως ὁμως ἤρχισε νὰ παραβαίνει τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ καὶ διὰ τοῦτο ὁ Σαμουὴλ προεῖπεν εἰς αὐτὸν ὅτι ὁ Θεὸς θὰ τὸν τιμωρήσῃ καὶ ὅτι ἡ βασιλεία δὲν θὰ μείνῃ εἰς τὴν οἰκογένειάν του, ἀλλὰ θὰ περιέλθῃ εἰς χεῖρας ἄλλου. Ὁ Σαούλ ἔγινε δι' αὐτὸ μελαγχολικός, προσεκάλεσεν ἕνα νέον ποιμένα, τὸν Δαβὶδ, διὰ νὰ τὸν ἀνακουφίξῃ μὲ τὴν κυθάραν, τὴν ὁποίαν ἔπαιζε.

Δαβὶδ καὶ Γολιάθ. Οἱ Ἰσραηλίται ἦσαν παρατεταγμένοι διὰ νὰ πολεμήσουν κατὰ τῶν Φιλισταίων, ὅτε γίγας τις φοβερὸς ἐξῆλθεν ἀπὸ τὸ στρατόπεδον τῶν Φιλισταίων καὶ προσεκάλει εἰς μονομαχίαν οἷονδῆποτε ἤθελε τολμήσει ἀπὸ τὸ στρατόπεδον τῶν Ἰσραηλιτῶν· ἔλεγε δὲ ὅτι, ἐὰν μὲν ἐνίκα αὐτός, νὰ θεωρηθοῦν οἱ Φιλισταῖοι ὡς νικηταί, ἐὰν δὲ ὁ Ἰσραηλίτης, τότε νὰ ἐθωροῦντο ὡς νικηταί οἱ Ἰσραηλίται. Ὁ Σαούλ καὶ ὅλος ὁ στρατός του ἤκουε τὴν πρόσκλησιν αὐτὴν τοῦ Γολιάθ ἐπὶ 40 ἡμέρας, ἐπειδὴ ὁμως αὐτὸς ἦτο πολὺ δυνατὸς καὶ μεγαλόσωμος καὶ ἄριστα ὀπλισμένος, κανεὶς δὲν ἐτόλμα νὰ μονομαχήσῃ μὲ αὐτόν.

Οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Δαβὶδ ἦσαν εἰς τὸν πόλεμον, καὶ μίαν ἡμέραν ὁ πατὴρ των ἔστειλε τὸν Δαβὶδ εἰς τὸ στρατόπεδον, διὰ νὰ φέρῃ εἰς αὐτοὺς τροφάς. Ἐνῶ εὐρίσκετο ὁ Δαβὶδ εἰς τὸ στρατόπεδον, ἤκουσε τὸν Γολιάθ νὰ ἐπαναλαμβάνῃ τὴν πρόσκλησιν εἰς μονομαχίαν. Ὁ Δαβὶδ, ὅταν ἤκουσε τὴν πρόσκλησιν, ἦλθε πρὸς τὸν Σαούλ καὶ προσεφέρθη νὰ μονομαχήσῃ αὐτὸς μὲ τὸν Γολιάθ. Ὁ βασιλεὺς ἐζήτησε νὰ τὸν ἐμποδίσῃ, ἐπειδὴ τὸν ἔβλεπε μικρόσωμον, ἀλλ' ὁ Δαβὶδ ἐπέμενε, καὶ ἐπὶ τέλους ἠναγκάσθη ὁ Σαούλ νὰ δεχθῆ, ἐνέδυσε δ' αὐτὸν μὲ τὴν πανοπλίαν του· ἀλλ' ὁ Δαβὶδ μετ' ὀλίγον τὴν

ἔξεδύθη, ἐπειδὴ δὲν ἠδύνατο νὰ βαστῆ τὸ βάρος της· ἔλαβε δὲ τὴν ῥάβδον του καὶ τὴν σφενδόνην του μὲ πέντε λίθους καὶ ἐξῆλθεν ἐναντίον τοῦ Γολιάθ.

Δαβὶδ καὶ Γολιάθ.

Ὁ Γολιάθ, μόλις εἶδε τὸν Δαβὶδ νὰ ἔρχεται πρὸς αὐτόν, τοῦ εἶπε μὲ περιφρόνησιν : Μήπως εἶμαι κύων καὶ ἔρχεσαι ἐναντίον μου μὲ ῥάβδον καὶ μὲ λίθους ; Πλησίασε καὶ θὰ δώσω τὰς σάρκας σου τροφήν διὰ τὰ πτηνὰ τοῦ οὐρανοῦ. Ὁ Δαβὶδ τότε ἀπεκρίθη : Σὺ ἔρχεσαι ἐναντίον μου μὲ ξίφος, μὲ δόρυ καὶ ἀσπίδα, ἐγὼ ὅμως ἔρχομαι μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ· σήμερον ὁ Θεὸς θὰ σὲ παραδώσῃ εἰς χεῖράς μου. Ἀμέσως τότε ἔλαβεν ὁ Δαβὶδ ἓνα λίθον, τὸν ἔρριψε κατὰ τοῦ Γολιάθ καὶ τὸν ἐκτύπησεν εἰς τὸ μέτωπον. Ὁ Γολιάθ ἔπεσεν ἀμέσως νεκρός, ὁ δὲ Δαβὶδ ἐπλησίασε καὶ μὲ τὸ ξίφος τοῦ Γολιάθ ἀπέκοψε τὴν κεφαλὴν του. Οἱ Φιλιισταῖοι, μόλις εἶδον τοῦτο, ἐτράπησαν εἰς φυγὴν, οἱ δὲ Ἰσραηλῖται κατεδίωξαν καὶ διεσκόρπισαν αὐτούς. Ὁ Δαβὶδ μὲ τὸ κατόρθωμά του τοῦτο ἐδοξάσθη πολὺ ἀπὸ τὸν λαόν. Ὅταν ὁ στρατὸς ἐπανῆλθεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα νικητής, αἱ γυναῖκες ἐξῆλθον εἰς προὔπαντησιν καὶ ἔψαλλον : Ὁ Σαοὺλ ἐφόνευσε χιλιάδας, ὁ δὲ Δαβὶδ μυριάδας.

Ὁ Σαοὺλ μισεῖ τὸν Δαβίδ. Ὁ Σαοὺλ δὲν ἔβλεπεν εὐχαρίστως τὴν ἀγάπην τοῦ λαοῦ διὰ τὸν Δαβίδ, καὶ ἤρχισε νὰ τὸν

μισῆ καὶ νὰ ζητῆ πᾶσαν εὐκαιρίαν διὰ νὰ τὸν βλάβῃ· ἔδοκίμασε μάλιστα καὶ νὰ τὸν φονεύσῃ, ἀλλ' ὁ Δαβὶδ μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ ἐσώζετο. Ὁ Δαβὶδ τοῦναντίον, ἂν καὶ πολλάκις τοῦ ἐδόθη εὐκαιρία νὰ φονεύσῃ τὸν Σαοὺλ, πάντοτε τὸν ἐσεβάσθη.

Τέλος τοῦ Σαοὺλ. Οἱ Φιλισταῖοι πάλιν ἐπῆλθον ἐναντίον τῶν Ἰσραηλιτῶν καὶ ἐγινε φοβερὰ μάχη, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐφονεύθησαν οἱ τρεῖς υἱοὶ τοῦ Σαοὺλ, αὐτὸς δὲ ἐπληγώθη σοβαρώτατα. Διὰ νὰ μὴ πέσῃ δὲ εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν του, ἔλαβε τὸ ξίφος του καὶ ἐφονεύθη. Ὁ Δαβὶδ ἔκλαυσε πικρῶς διὰ τὸν θάνατον τοῦ Σαοὺλ καὶ τοῦ υἱοῦ του Ἰωνάθαν, μὲ τὸν ὁποῖον συνεδέετο διὰ θερμῆς φιλίας.

Πόρισμα.

Ἡ παρακοὴ εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ φέρει μελαγχολίαν. — Ἡ καλύτερα πανοπλία εἶναι ἡ βοήθεια τοῦ Θεοῦ. — Οὐδέποτε πρέπει νὰ μιῶμεν τοὺς καλύτερους μας. — Ἄς ἀποδίδωμεν καλὸν ἀντὶ κακοῦ. — Ὁ ἀσεβὴς ἐγκαταλείπεται ὑπὸ τοῦ Θεοῦ.

26. Ὁ Δαβὶδ.

Ἡ βασιλεία τοῦ Δαβὶδ. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Σαοὺλ ἐγινε βασιλεὺς ὁ Δαβὶδ, ὁ ὁποῖος ἐνίκησε τοὺς ἐχθρούς, καὶ ἀφοῦ κατέκτησε τὴν πόλιν Ἱερουσαλήμ, τὴν ἔκαμε πρωτεύουσαν τοῦ βασιλείου του. Εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα μετέφερεν ὁ Δαβὶδ μὲ μεγάλην πομπὴν τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης καὶ τὴν ἔθεσεν ἐντὸς μιᾶς σκηνῆς· ἐτακτοποίησε τὴν θεῖαν λατρείαν, καὶ ἔκαμε θαυμασίους ψαλμοὺς εἰς δόξαν τοῦ Θεοῦ.

Ἐπὶ τοῦ Δαβὶδ τὸ Ἰσραηλιτικὸν Κράτος εἶχε φθάσῃ εἰς μεγάλην ἀκμὴν, διότι αὐτὸς ἦτο ἐνάρετος καὶ εὐσεβὴς καὶ εἶχε τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ. Μόλις ὅμως παρεξέτροπῃ καὶ διέπραξε μέγιστον ἀμάρτημα, ἂν καὶ ἀμέσως μετενόησεν, ἐτιμωρήθη ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, διὰ νὰ μὴ παραβῆ πλέον τὸ θέλημά του.

Ἡ στάσις τοῦ Ἀβεσσαλώμ. Ὁ υἱὸς τοῦ Δαβὶδ Ἀβεσσαλώμ ἐλησμόνησε τὴν ἀγάπην καὶ τὸν σεβασμὸν, τὸν ὁποῖον ὄφειλε πρὸς τὸν πατέρα του, καὶ ἐπανεστάτησε κατ' αὐτοῦ διὰ νὰ λάβῃ τὴν βασιλείαν. Ὁ Δαβὶδ ἔστειλε στρατὸν κατὰ τοῦ υἱοῦ του, εἶχεν ὅμως δώσῃ τὴν παραγγελίαν νὰ μὴ

τὸν φονεύσουν, ἅμα τὸν συλλάβουν. Εἰς τὴν μάχην ἐνικήθη ὁ Ἀβεσσαλώμ καὶ ἐτράπη εἰς φυγὴν, ἀλλ' ἐνῶ ἔφευγε καθήμενος ἐπὶ ἡμίονου διὰ μέσου ἐνὸς δάσους, περιεπλάκη ἡ

Ὁ θάνατος τοῦ Ἀβεσσαλώμ.

κόμη τῆς κεφαλῆς του εἰς ἓν δένδρον, ὁ ἡμίονος ἔφυγεν, αὐτὸς δ' ἔμεινε κρεμασμένος ἀπὸ τοὺς κλάδους τοῦ δένδρου. Τότε ἐπλησίασεν ὁ στρατηγὸς τοῦ Δαβὶδ καὶ παρὰ τὰς διατάγας του τὸν ἐφόνευσεν. Ὁ Δαβὶδ, ὅταν τοῦ ἀνηγγέλθη ὁ θάνατος τοῦ υἱοῦ του, ἔκλαυσε πικρῶς καὶ ἐφώνησεν: Υἱέ μου Ἀβεσσαλώμ, υἱέ μου, υἱέ μου Ἀβεσσαλώμ, διατί δὲν ἀπέθνησκον ἐγὼ ἀντὶ σοῦ; Ἐγὼ ἀντὶ σοῦ Ἀβεσσαλώμ, υἱέ μου, υἱέ μου! Ὁ Δαβὶδ, ἀφοῦ ἐβασίλευσε ἐπὶ τεσσαράκοντα ἔτη καὶ ὤρισεν ὡς διάδοχόν του τὸν υἱόν του Σολομῶντα, ἀπέθανε.

Πόρισμα.

Ἡ ἁμαρτία τιμωρεῖται, — Ὁ ἀσεβὴς πρὸς τοὺς γονεῖς περιφρονεῖται ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους καὶ τιμωρεῖται βαρύτερα ὑπὸ τοῦ Θεοῦ.

27. Ὁ Σολομών.

Ἡ σοφία τοῦ Σολομῶντος. Ὅταν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Δαβὶδ ἀνῆλθεν εἰς τὸν θρόνον ὁ υἱὸς τοῦ Σολομῶν, ὁ Θεὸς παρουσιάσθη εἰς αὐτὸν καὶ τὸν ἠρώτησε τί ἤθελε νὰ τοῦ χαρίσῃ, σοφίαν, πλοῦτον, δόξαν, μακροζωίαν ἢ ἄλλο τι. Ὁ Σολομῶν ἐζήτησε σοφίαν, ὁ δὲ Θεὸς ηὐχαριστήθη καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν: Ἐπειδὴ δὲν ἐζήτησες μακροζωίαν ἢ πλοῦτον, ὅπως οἱ περισσότεροὶ ἄνθρωποι θὰ ἐζήτουν, ἀλλ' ἐζήτησες σοφίαν, ἤκουσα τὴν παράκλησίν σου καὶ σοῦ δίδω σοφίαν τόσην, ὥστε ἐξ ὅλων τῶν ἀνθρώπων οὐδεὶς ὑπῆρξε καὶ οὐδεὶς θὰ ὑπάρξῃ τόσον σοφός, ὡς σύ. Ἐκτὸς τῆς σοφίας ὅμως θὰ σοῦ δώσω καὶ ὅ,τι δὲν ἐζήτησες, δηλαδὴ πλοῦτον καὶ δόξαν, ἐὰν δὲ τηρήσῃς τὰς ἐντολάς μου, θὰ σοῦ δώσω καὶ μακροζωίαν.

Ὁ Σολομῶν ἔδειξε τὴν σοφίαν του εἰς τὴν ἐξῆς περίστασιν: Δύο γυναῖκες παρουσιάσθησαν πρὸ τοῦ βασιλέως διὰ νὰ λύσῃ μίαν διαφορὰν των. Ἠρώτησε νὰ ὁμιλῇ ἡ μία ἐξ αὐτῶν, καὶ εἶπε: Βασιλεῦ, αὐτὴ ἡ γυνὴ, ἡ ὁποία εἶναι πλησίον μου, κατόκει μαζί μου εἰς τὴν αὐτὴν οἰκίαν· ἐκάστη ἐξ ἡμῶν εἶχεν υἱὸν ὀλίγων ἡμερῶν. Μίαν νύκτα ὅμως ἀπέθανεν ὁ υἱὸς της, διότι, ἐνῶ ἐκοιμᾶτο, ἐπίεσε καὶ ἐφόνευσεν αὐτόν, χωρὶς νὰ θέλῃ. Τότε ἐσηκώθη καὶ ἔλαβε, χωρὶς νὰ ἐννοήσω, τὸ τέκνον μου ἀπὸ τὸν κόλπον μου, εἰς τὸν ὁποῖον ἔθεσε τὸ νεκρὸν τέκνον της. Ὅταν ἐξύπνησα τὸ πρωί, εὔρον εἰς τὴν κλίνην μου τὸ νεκρὸν παιδίον, ἀλλά, μόλις τὸ παρετήρησα μὲ προσοχήν, εἶδον ὅτι δὲν ἦτο τὸ τέκνον μου. Κατόπιν ἔλαβε τὸν λόγον ἡ ἄλλη γυνὴ, ἡ ὁποία εἶπε: Δὲν εἶναι αὐτὸ ἀληθές· ὁ υἱὸς μου ζῆ καὶ ὁ υἱὸς σου εἶναι νεκρός. Ἄλλ' ἡ πρώτη γυνὴ ἐπέμενε καὶ ἔλεγεν: Ὅχι, ὁ υἱὸς σου ἀπέθανε, καὶ ὁ ἰδικός μου ζῆ. Ἐπειδὴ λοιπὸν καὶ αἱ δύο ἐπέμενον ὅτι τὸ ζῶν παιδίον εἶναι ἰδικόν των, ἐζήτουν ἀπὸ τὸν Σολομῶντα ν' ἀποφασίσῃ. Ὁ

Ἐργὰ Ἱστορίας τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης

Σολομών τότε διέταξε νὰ φέρουν μίαν μάχαιραν καὶ νὰ μοιράσουν τὸ παιδίον εἰς δύο, ὥστε καὶ αἱ δύο γυναῖκες νὰ λάβουν ἡμισυ ἐξ αὐτοῦ. Ἡ ἀληθὴς μήτηρ τοῦ παιδίου, ὅταν ἤκουσεν αὐτὴν τὴν διαταγὴν τοῦ βασιλέως, πλήρης φόβου ἐφώνησε : Κύριε, δώσατε εἰς αὐτὴν τὴν γυναῖκα ζῶν τὸ παιδίον, καὶ μὴ

Ἡ κρίσις τοῦ Σολομώντος.

τὸ φονεύσετε, διότι προτιμῶ νὰ τὸ ἶδω εἰς τὰς χεῖρας αὐτῆς παρὰ νὰ τὸ ἶδω νεκρόν. Ἡ ἄλλη γυνὴ ὅμως, ἡ ὁποία δὲν ἐπόνει διὰ τὸ παιδίον, ἤθελε νὰ τὸ μοιράσουν. Ὁ βασιλεὺς τότε ἐνόησε ποία ἦτο ἡ ἀληθὴς μήτηρ τοῦ παιδίου καὶ διέταξε νὰ δοθῇ εἰς αὐτήν.

Ὁ ναὸς τοῦ Σολομώντος. Ὁ Σολομών ἱδρυσεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα ἀνάκτορα, ἔτι δὲ καὶ τὸν περίφημον ναόν. Ἡ οἰκοδομὴ του διήρκεσεν ἐπτὰ ἔτη, χιλιάδες δὲ ἀνθρώπων εἰργάσθησαν καὶ πλῆθος χρημάτων ἐδαπανήθησαν δι' αὐτόν. Τὰ ἔγκαίρια τοῦ ναοῦ ἔγιναν μὲ ἐξαιρετικὴν μεγαλοπρέπειαν.

Ἀμαρτία καὶ θάνατος τοῦ Σολομώντος. Ὅταν ὁ Σο-

λομῶν ἐγήρασεν, ἔγινεν ὑπερήφανος καὶ ἀσεβὴς πρὸς τὸν Θεόν, διὰ τοῦτο ὁ Θεὸς ὠργίσθη ἐναντίον του καὶ ἀνήγγει-
λεν εἰς αὐτὸν ὅτι μετὰ τὸν θάνατόν του θὰ ἀφαιρέσῃ ἀπὸ
τὸν υἱόν του τὸ πλεῖστον μέρος τῆς βασιλείας του. Μετὰ
τεσσαράκοντα ἐτῶν βασιλείαν ἀπέθανεν ὁ Σολομῶν.

Πόρισμα.

Ἐξ ζητῶμεν παρὰ τοῦ Θεοῦ πνευματικὰ καὶ οὐχὶ ὕλικὰ ἀγαθὰ.
— Ἡ ὑπερηφάνεια καὶ ἡ ἀσέβεια τιμωροῦνται ὑπὸ τοῦ Θεοῦ.

28. Ὁ Ῥοβοὰμ καὶ ὁ Ἱεροβοὰμ.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Σολομῶντος τὸν διεδέχθη ὁ υἱὸς
του Ῥοβοὰμ. Ἀντιπρόσωποι τοῦ λαοῦ παρουσιάσθησαν πρὸς
αὐτὸν μετὰ τὴν παράκλησιν νὰ ἐλαττώσῃ τοὺς φόρους, τοὺς
ὁποίους εἶχεν ἐπιβάλλῃ εἰς αὐτὸν ὁ Σολομῶν. Ἐπειδὴ ὁμοῦς ὁ
Ῥοβοὰμ δὲν ἐδέχθη, ἀλλὰ τοῦναντίον εἶπεν εἰς αὐτοὺς ὅτι
θὰ φανῇ σκληρότερος τοῦ πατρός του. ὁ λαὸς ἐπανεστάτησε,
καὶ ἐκ τῶν δώδεκα φυλῶν μόνον αἱ δύο, αἱ φυλαὶ τοῦ Ἰούδα
καὶ τοῦ Βεγιαμὴν ἔμειναν εἰς αὐτὸν πισταί· αἱ δ' ἄλλαι δέκα
φυλαὶ ἐξέλεξαν βασιλέα τὸν δοῦλον τοῦ Σολομῶντος Ἱερο-
βοὰμ. Τοιοῦτοτρόπως ἐξεπληρώθη ὅ,τι προεῖπεν ὁ Θεὸς εἰς
τὸν Σολομῶντα, καὶ τὸ βασίλειον διηρέθη εἰς δύο, εἰς τὸ βα-
σίλειον τοῦ Ἰσραὴλ, ἐκ δέκα φυλῶν, μετὰ βασιλέα τὸν Ἱεροβοὰμ
καὶ πρωτεύουσαν τὴν Σαμάρειαν, καὶ τὸ βασίλειον τοῦ Ἰού-
δα, ἐκ δύο φυλῶν, μετὰ βασιλέα τὸν Ῥοβοὰμ καὶ πρωτεύου-
σαν τὴν Ἱερουσαλήμ.

Πόρισμα.

Δὲν πρέπει νὰ εἴμεθα σκληροὶ πρὸς τοὺς ὑφισταμένους μας.

29. Ἡ κατάλυσις τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰούδα καὶ ἡ αἰχμαλωσία τῆς Βαβυλῶνος.

Ἡ ἀσέβεια καὶ ἡ διαφθορὰ ταχέως εἰσηήλθον καὶ εἰς τὰ
δύο βασίλεια. Εἰς μάτην οἱ προφῆται προέλεγον τὴν τιμωρίαν
τοῦ Θεοῦ. Ἐπὶ τέλος ὁ βασιλεὺς τῶν Ἀσσυρίων Σαλμα-
νάσσαρ ἐπολιόρκησε τὴν Σαμάρειαν, ὁ δὲ υἱὸς του Σαργῶν
τὴν ἐκυρίευσεν καὶ ὑπέταξε τὸ βασίλειον τοῦ Ἰσραὴλ.

Μετ' ὀλίγον ὁ βασιλεὺς τῶν Βαβυλωνίων Ναβουχοδονό-
σορ κατέλυσε τὸ βασίλειον τοῦ Ἰούδα, ἐκυρίευσεν τὴν πρω-

τεύουσάν του Ἱερουσαλήμ, κατέστρεψε τὸν περίφημον ναὸν τοῦ Σολομῶντος καὶ ἔφερε τὸν βασιλέα, τὸν ὁποῖον ἐτύφλωσε, καὶ τὸν λαὸν αἰχμάλωτον εἰς τὴν Βαβυλῶνα. Ἐκεῖ ὁ Ἰσραηλιτικὸς λαὸς ὑπέφερε τὰ πάνδεινα ἐπὶ ἑβδομήκοντα ἔτη. Τοιοῦτοτρόπως ἡ ἀσέβεια καὶ ἡ διαφθορὰ ἐπέφερον τὴν καταστροφὴν καὶ τῶν δύο βασιλείων.

Πόρισμα.

Ἡ ἀσέβεια καὶ ἡ διαφθορὰ καταστρέφουν ἄτομα καὶ ἔθνη δλόκληρα.

Ζ

ΟΙ ΠΡΟΦΗΤΑΙ

30. Περὶ προφητῶν ἐν γένει.

Προφῆται λέγονται οἱ ἱεροὶ ἄνδρες, οἱ ὁποῖοι εἶχον τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ νὰ προλέγουν τὰ μέλλοντα νὰ συμβοῦν. Οἱ προφῆται ἐπέλεγοντο ὑπὸ τοῦ Θεοῦ εἰς ἑξαιρετικὰς περιστάσεις διὰ νὰ συμβουλευσοῦν τὸν Ἰσραηλιτικὸν λαὸν καὶ τοὺς ἄρχοντάς του νὰ παύσουν τὴν ἀσέβειαν καὶ τὴν διαφθοράν, ἂν ἤθελον νὰ διαφύγουν τὴν ὀργὴν τοῦ Θεοῦ, καὶ νὰ μετανοήσουν καὶ διορθωθοῦν, ἂν ἤθελον νὰ σωθοῦν.

Οἱ προφῆται προεφήτευσαν ὅτι θὰ ἔλθῃ ὁ Χριστὸς διὰ νὰ σώσῃ τὸν κόσμον καὶ νὰ διδάξῃ τὴν ἀληθῆ Ἐρησκείαν.

Οἱ προφῆται εἶχον μέγα θάρρος καὶ ἔλεγον τὴν ἀλήθειαν, χωρὶς νὰ φοβοῦνται κανένα, δι' αὐτὸ ὑπέφερον πολλὰ μαρτύρια, καὶ πολλοὶ ἀπὸ αὐτοὺς τὸν θάνατον, κατὰδωκόμενοι ἀπὸ τοὺς ἰσχυροὺς, τοὺς ὁποίους ἐπέπληττον διὰ τὴν ἀσέβειάν των.

Τοιοῦτοι προφῆται ἦσαν ὁ Ἡλίας, ὁ Ἡσαΐας, ὁ Ἱερεμίας, ὁ Δανιὴλ καὶ ἄλλοι.

Πόρισμα.

Χάριν τοῦ δικαίου ἂς ὑποφέρωμεν εὐχαρίστως ἐπὶ τῆς γῆς· θὰ ἀνταμειφθῶμεν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ εἰς τὸν Παράδεισον.

31. Ὁ Ἡλίας.

Εἶδομεν ὅτι, ἀφοῦ ἔγινεν ὁ Ἱεροβοάμ βασιλεὺς τοῦ ἰσραηλιτικοῦ βασιλείου τῶν δέκα φυλῶν, ἡ εἰδωλολατρεία καὶ ἡ ἀσέβεια ηὔξανον ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν. Τὸ κακὸν ηὔξησε πλέον πάρα πολὺ, ὅταν ἦτο βασιλεὺς ὁ Ἀχαάβ, τοῦ ὁποίου ἡ σύζυγος ἦτο ἀσεβεστάτη. Ὁ Θεὸς ἠθέλησε μιαν φορὰν ἀκόμη νὰ σώσῃ τὸν λαόν του, καὶ δι' αὐτὸ ἔστειλε πρὸς αὐτὸν τὸν προφήτην Ἡλίαν, ὁ ὁποῖος ἔζη μὲν συνήθως εἰς τὰ ὄρη καὶ τὰς ἐρήμους, ἀλλ' ἤρχετο, ὡσάκις ἦτο ἀνάγκη, εἰς τὰς πόλεις, διὰ νὰ ἐπιπλήξῃ καὶ συμβουλεύσῃ τοὺς κακοὺς, διὰ νὰ βοηθήσῃ καὶ ἀνακουφίσῃ τοὺς δυστυχεῖς, διὰ νὰ προείπῃ τὰ μέλλοντα νὰ συμβοῦν. Ὁ λαὸς τὸν ἐτίμα παρὰ πολὺ, διότι ἔβλεπε τὴν εὐσέβειάν του καὶ τὴν σοφίαν του, καθὼς καὶ τὴν δύναμιν, τὴν ὁποίαν εἶχε λάβῃ ἀπὸ τὸν Θεὸν νὰ κάμῃ θαύματα.

Μίαν ἡμέραν, ὅτε ἦτο λιμὸς εἰς τὴν χώραν, ὁ Ἡλιοῦ εἶδε μίαν πτωχὴν γυναῖκα νὰ συλλέγῃ ξύλα καὶ ἐζήτησεν ἀπὸ αὐτὴν ὀλίγον ὕδωρ καὶ ἄρτον· ἡ γυνὴ ἀπήντησεν ὅτι δὲν εἶχε μαζὶ τῆς παρὰ ὀλίγον ἔλαιον καὶ ἄλευρον καὶ ὅτι θέλει νὰ συλλέξῃ ὀλίγα ξύλα διὰ νὰ ἐτοιμάσῃ τὴν τροφήν, ἡ ὁποία τῆς ἀπομένει δι' αὐτὴν καὶ τὸ τέκνον τῆς· ἅμα τελειώσουν καὶ αὐτά, προσέθηκεν ἡ δυστυχὴς γυνὴ, δὲν μένει ἄλλο παρὰ νὰ ἀποθάνωμεν. Ὁ Ἡλίας ἐλυπήθη τὴν πτωχὴν γυναῖκα καὶ εἶπεν εἰς αὐτὴν νὰ μὴ ἀπελπίζεται, διότι ὁ Θεὸς θὰ ἔχῃ τὰ δοχεῖά τῆς πλήρη ἀπὸ ἔλαιον καὶ ἄλευρον, ἕως ὅτου παύσῃ ὁ λιμὸς· καὶ οὕτω συνέβη πράγματι.

Ἡ Ἐκκλησία ἡμῶν ἐορτάζει τὴν μνήμην τοῦ προφήτου Ἡλιοῦ τὴν 20ὴν Ἰουλίου.

Πόρισμα.

Πρέπει νὰ εἴμεθα φιλεύσπλαχοι.

32. Ὁ Ἡσαΐας.

Ὁ σπουδαιότερος ὄλων τῶν προφητῶν εἶναι ὁ Ἡσαΐας, ὁ ὁποῖος ἐπολέμησε σφοδρότατα τὴν διαφθορὰν τῆς ἐποχῆς του καὶ προέλεγεν ὅτι θὰ τιμωρηθοῦν οἱ Ἑβραῖοι διὰ τὴν ἀσέβειάν των, ἀλλ' ὅτι θὰ καταστραφοῦν καὶ οἱ ἐχθροὶ των. Ἐλέγεγν ὅτι ὁ Θεὸς δὲν ἀρκεῖται μὲ τὰς νηστείας καὶ τὰς ἐορτὰς καὶ

τὴν ἐκτέλεσιν προσευχῶν καὶ θυσιῶν, ἀλλ' ὅτι ἀπαιτεῖ ἔργα καλὰ, δηλαδή νὰ τρέφωμεν πεινῶντας, νὰ ποτίζωμεν διψῶντας, νὰ ἐνδύωμεν γυμνοὺς, νὰ παρηγορῶμεν τοὺς λυπημένους, νὰ μετανοῶμεν καὶ νὰ μὴ κάμνωμεν ἁμαρτίας.

Προεῖπε δὲ ὁ Ἡσαΐας ὅτι θὰ ἔλθῃ ὁ Χριστὸς νὰ σώσῃ τὸν κόσμον καὶ ὅτι θὰ μαρτυρήσῃ πρὸς χάριν μας. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ Ἡσαΐας ἔλεγε πάντοτε τὴν ἀλήθειαν καὶ οὐδένα ποτὲ ἐκολάκευεν, ἐφρονεῦθη κατὰ διαταγὴν τοῦ κακοῦ βασιλέως Μανασσῆ.

Πόρισμα.

Ἀληθῶς εὐσεβὴς εἶναι ὁ ἀγαπῶν τὸν πλησίον του.

33. Ὁ Ἱερεμίας.

Ὁ Ἱερεμίας ἤρχισε νεώτατος νὰ προφητεύῃ καὶ ἐξηκολούθησε τὸ ἔργον του ἐπὶ 40 ἔτη. Προέβλεπε τὴν καταστροφὴν τῶν Ἱεροσολύμων ἀπὸ τοὺς Βαβυλωνίους ὡς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ τιμωρίαν διὰ τὴν ἀσέβειαν τῶν συμπατριωτῶν του, καὶ δι' αὐτὸ συνεβούλευσε νὰ ὑποταγοῦν εἰς αὐτούς, διὰ νὰ ἀποφύγουν τὴν ἀδικὸν αἱματοχυσίαν, ἀλλ' ἔνεκα τούτου ἐρρίφθη εἰς τὴν φυλακὴν. Ὅταν κατεστράφησαν τὰ Ἱεροσόλυμα ἀπὸ τοὺς Βαβυλωνίους, ὁ Ἱερεμίας ἐθρήνησε θερμότητα διὰ τοῦτο, καὶ τὴν λύπην του ἔγραψεν εἰς ἓν ὥραϊον ποίημα, τοὺς Θρήνους. Εἰς τὸ ποίημα τοῦτο θεωρεῖ τὴν καταστροφὴν τῶν Ἱεροσολύμων ὡς δικαίαν τιμωρίαν τοῦ Θεοῦ, ἐλπίζει ὁμῶς καὶ εὐχεται ταχέως νὰ διορθωθοῦν οἱ συμπατριῶταί του, διὰ νὰ συγχωρηθοῦν ἀπὸ τὸν Θεόν. Ὁ Ἱερεμίας ἀπέθανε λιθοβοληθεὶς.

Πόρισμα.

Τὴν εὐτυχίαν τῆς πατρίδος μας πρέπει νὰ θεωρῶμεν ὡς ἰδίαν μας εὐτυχίαν, τὴν δὲ δυστυχίαν της ὡς δυστυχίαν μας.

Ὁ Ἱερεμίας θρηνεῖ τὴν καταστροφὴν τῶν Ἱεροσολύμων.

34. Ὁ Δανιήλ.

Ὁ Δανιήλ καὶ οἱ τρεῖς παῖδες. Ὅταν ὁ Ναβουχοδονόσορ, ὁ βασιλεὺς τῶν Βαβυλωνίων, ἐκυρίευσεν τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ ἔφερε τοὺς αἰχμαλώτους εἰς τὴν Βαβυλῶνα, διέταξε νὰ ἐκλέξουν ἕξ αὐτῶν νέους ἐκλεκτοὺς διὰ νὰ μάθουν τὴν βαβυλωνιακὴν γλῶσσαν καὶ σοφίαν, ὥστε μίαν ἡμέραν νὰ χρησιμεύσουν εἰς τὸ κράτος. Ἐξελέχθησαν δὲ ὁ Δανιήλ καὶ τρεῖς ἄλλοι νέοι, οἱ ὅποιοι ταχέως προώδευσαν πολὺ καὶ ἔλαβον μεγάλαν θέσεις. Πρὸ πάντων διεκρίθη ὁ Δανιήλ, ὁ ὁποῖος εἶχε λάβῃ παρὰ τοῦ Θεοῦ τὸ δῶρον νὰ προφητεύῃ καὶ νὰ ἐξηγήῃ ὄνειρα· ἐπειδὴ μάλιστα μόνος αὐτὸς ἠδυνήθη νὰ ἐξηγήσῃ ὄνειρον εἰς τὸν βασιλέα, διωρίσθη ὑπ' αὐτοῦ ἄρχων τῆς χώρας.

Οἱ τρεῖς παῖδες εἰς τὴν κάμινον. Μίαν φορὰν ὁ Ναβουχοδονόσορ διέταξε νὰ προσκυνήσουν ὅλοι τὴν χρυσοῦν εἰκόνα του, ἂν δὲ κανεὶς ἠρνεῖτο νὰ πράξῃ τοῦτο, νὰ ῥιφθῇ εἰς κάμινον (φοῦρνον). Ὅλοι ὑπήκουσαν εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ βασιλέως, ἀλλ' οἱ τρεῖς παῖδες δὲν ἤλθον νὰ προσκυνήσουν, διότι ἡ θρησκεία των ἀπηγόρευε νὰ προσκυνοῦν ἄλλο τι ἐκτὸς τοῦ Θεοῦ. Ὁ βασιλεὺς, ὅταν ἔμαθε τοῦτο, διέταξε νὰ ῥίψουν τοὺς παῖδας εἰς τὴν κάμινον· ποία ὁμως ἦτο ἡ ἐκπληξίς του, ὅταν βραδύτερον ἐπλησίασεν εἰς αὐτὴν καὶ εἶδε τοὺς τρεῖς παῖδας ἀβλαβεῖς νὰ περιπατοῦν ἐντὸς αὐτῆς καὶ νὰ ὑμνοῦν τὸν Θεόν, ἐκτὸς δ' αὐτῶν καὶ ἄγγελον, τὸν ὁποῖον ἔστειλεν ὁ Θεός, διὰ νὰ προστατεύσῃ τοὺς παῖδας. Ἀμέσως διέταξε νὰ ἀπομακρύνουν αὐτοὺς ἀπὸ τὴν κάμινον καὶ νὰ θανατώσουν πάντα ὑβριστὴν τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος διεφύλαξε τοὺς τρεῖς παῖδας.

Ὁ Δανιήλ εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων. Ὅταν ὁ βασιλεὺς τῶν Μήδων Δαρεῖος ὑπέταξε τὴν Βαβυλῶνα, ἀνύψωσε τὸν Δανιήλ εἰς ὑψιστον ἀξίωμα. Διὰ τοῦτο οἱ ὑπάλληλοι τοῦ

βασιλέως ἐμίσησαν τὸν Δανιὴλ καὶ ἐσκέπτοντο πῶς νὰ τὸν βλάβουν. Ἐπειδὴ λοιπὸν ἐγνώριζον ὅτι ὁ Δανιὴλ προσηύχετο τρεῖς φορές καθ' ἑκάστην εἰς τὸν Θεόν, ἔπεισαν τὸν βασιλέα νὰ ἀπαγορεύσῃ εἰς πάντα ἐπὶ τριάκοντα ἡμέρας νὰ προσευχῆται εἰς τὸν Θεόν, ἂν δέ τις προσηύχετο, νὰ ῥιφθῆ εἰς λάκκον τινά, ὅπου ὑπῆρχον λέοντες. Ὁ Δανιὴλ ἦτο τόσον εὐσεβής,

Ὁ Δανιὴλ εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων.

ὥστε τίποτε δὲν ἠδύνατο νὰ τὸν κάμῃ νὰ παραλείψῃ τὰ καθήκοντά του πρὸς τὸν Θεόν, καὶ ἐξηκολούθη τακτικῶς νὰ προσεύχεται. Διὰ τοῦτο ὁ βασιλεὺς, ἂν καὶ ἠγάπα πολὺ τὸν Δανιὴλ, διέταξε νὰ τὸν ῥίψουν εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων, ἀλλ' ὁ Θεὸς ἔστειλε τὸν ἄγγελόν του, ὁ ὁποῖος ἔκλεισε τὰ στόματα τῶν λεόντων καὶ τοιουτοτρόπως ἔμεινεν ὁ Δανιὴλ ἀβλαβής. Τότε ὁ βασιλεὺς, ὅταν εἶδε τοῦτο, διέταξε ν' ἀπομακρυνθῆ ὁ Δανιὴλ, ἀπὸ τὸν λάκκον καὶ νὰ ῥιφθῶν εἰς αὐτὸν οἱ ἐχθροί του, οἱ ὁποῖοι κατεσπαράχθησαν ἀμέσως ἀπὸ τοὺς λέοντας.

Πόρισμα.

Ὅταν εἴμεθα εὐσεβεῖς, ὁ Θεὸς μᾶς προστατεύει καὶ ἀπὸ τὸν μεγαλύτερον κίνδυνον.

35. Ὁ Ἰωνᾶς.

Ὁ προφήτης Ἰωνᾶς ἔλαβεν ἀπὸ τὸν Θεὸν τὴν ἐντολὴν νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῆς Ἀσσυρίας Νινευὶ καὶ νὰ συμβουλεύσῃ τοὺς κατοίκους αὐτῆς νὰ μετανοήσουν διὰ τὴν ἀσεβειάν των, διὰ νὰ μὴ τιμωρηθοῦν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ. Ὁ Ἰωνᾶς δὲν ὑπήκουσε καὶ ἐπεβιάσθη εἰς ἓν πλοῖον διὰ νὰ ἔλθῃ εἰς μίαν ἄλλην πόλιν. Κατὰ τὸν πλοῦν ὁμως συνέβη μεγάλη τρικυμία καὶ τὸ πλοῖον ἐκινδύνευε νὰ καταποντισθῇ. Οἱ ἐπιβάται ἤρχισαν νὰ ἐπικαλοῦνται τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, καὶ διὰ νὰ ἐλαφρώσῃ τὸ πλοῖον, ἔρριψαν τὰ σκεύη του εἰς τὴν θάλασσαν, ἀλλ' ὁ κίνδυνος ἐξηκολούθει. Τότε ἀπεφάσισαν οἱ ἐπιβάται νὰ βάλουν κλήρους μὲ τὰ ὀνόματά των καὶ νὰ λάβουν ἓνα ἕξ αὐτῶν διὰ νὰ ἴδουν ἕξ αἰτίας ποίου ὁ Θεὸς ἔστειλε τὴν τρικυμίαν, καὶ ἐκληρώθη τὸ ὄνομα τοῦ Ἰωνᾶ. Ὁ Ἰωνᾶς ὡμολόγησεν ὅτι παρήκουσεν εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ ὅτι αὐτὸς ἦτο ἡ αἰτία τῆς τρικυμίας, τότε δ' οἱ συνταξιδιωταὶ του τὸν ἔρριψαν εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ κατέπαυσεν ἀμέσως ἡ τρικυμία. Μόλις ἔπεσεν ὁ Ἰωνᾶς εἰς τὴν θάλασσαν, τὸν κατέπνε μέγα κῆτος, δηλαδὴ μέγα θαλάσσιον θηρίον, εἰς τὴν κοιλίαν τοῦ ὁποίου ἔμεινε τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας προσευχόμενος καὶ μετανοῶν· τέλος ὁ Θεὸς τὸν συνεχώρησε καὶ τὸ κῆτος ἐξήγαγε τὸν Ἰωνᾶν εἰς τὴν ξηρὰν σῶον καὶ ἀβλαβῆ, ἦλθε δὲ οὗτος ἀμέσως εἰς τὴν Νινευὶ καὶ ἐκήρυξε μετάνοιαν, ὅπως διέταξεν ὁ Θεός.

Πόρισμα.

Ὁ Θεὸς τιμωρεῖ τοὺς παρακούοντας εἰς τὸ θέλημά του, ἀλλὰ συγχωρεῖ αὐτούς, ὅταν μετανοήσουν.

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΠΟΛΥΠΑΘΟΥΣ ΙΩΒ

36. Ὁ Ἰώβ.

Μίαν φορὰν ἔζη εἰς ἄνθρωπος ὀνομαζόμενος Ἰώβ, ἐνάρετος καὶ εὐσεβής· εἶχε δ' ἑπτὰ υἱοὺς καὶ τρεῖς θυγατέρας, καὶ πλῆθος ὑπηρετῶν, κτηνῶν καὶ κτημάτων. Ἐνῶ ὅμως ὁ Ἰώβ ἔζη τόσον εὐτυχής, ἦλθε σειρὰ δυστυχημάτων εἰς αὐτὸν ἐντὸς μιᾶς ἡμέρας· τὰ ζῶα του ἠρπάγησαν, οἱ ὑπηρεταὶ του ἐφονεύθησαν ὑπὸ λησιῶν, καὶ τέλος, ἐνῶ τὰ ὄλα τέκνα του συνέτριπτον εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ μεγαλυτέρου των, σεισμὸς κατεκρήμνισε τὴν οἰκίαν, ἡ ὁποία κατεπλάκωσε καὶ ἐφόνευσε αὐτά. Ὁ Ἰώβ εἰς τὸ ἄκουσμα αὐτῶν τῶν συμφορῶν ἐλυπήθη ὑπερβολικά, ἀλλὰ δὲν ἔπαυσε οὐδὲ διὰ μίαν στιγμὴν τὴν θεομήν του ἀγάπην πρὸς τὸν Θεόν· τοῦναντίον προσεκύνει τὸν Θεὸν καὶ ἔλεγεν: Ὁ Θεὸς μοῦ τὰ ἔδωκε τὰ ἀγαθὰ, ὁ Θεὸς μοῦ τὰ ἀφῆρσεν· ἔγινε καθὼς ἠθέλησεν ὁ Θεός· ὡς εἶναι τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου εὐλογημένον.

Ὡς γὰρ μὴ ἔφθανον τὰ δυστυχήματα αὐτὰ τοῦ Ἰώβ, προσεβλήθη καὶ ὁ ἴδιος ἀπὸ φοβερὰν νόσον καί, ἐπειδὴ εἶχε καταντήσῃ πάμπτωχος, ἔζη ἔξω τῆς πόλεως εἰς τὸ ὑπαιθρον. Ἀφοῦ παρήλθε πολὺς καιρὸς καὶ ὁ Ἰώβ ἐξηκολούθει νὰ ὑποφέρῃ, μίαν ἡμέραν ἡ γυνὴ του εἶπεν εἰς αὐτὸν ὅτι ἀπορεῖ μὲ τὴν ὑπομονὴν του καὶ ὅτι ματαίως ἐλπίζει νὰ καλλιτερεύσῃ ἡ τύχη του. Ὁ Ἰώβ τότε ἐπέπληξε τὴν γυναῖκά του καὶ εἶπεν εἰς αὐτήν: Ὡμίλησες ὡς ἀνόητος γυνὴ· ἀφοῦ ἐδέχθημεν τὰ ἀγαθὰ ἀπὸ τὴν χεῖρα τοῦ Θεοῦ, δὲν πρέπει νὰ ὑποφέρωμεν καὶ τὰ κακά;

Τρεῖς φίλοι τοῦ Ἰώβ ἤκουσαν τὰς μεγάλας συμφορὰς του καὶ ἦλθον νὰ τὸν ἐπισκεφθοῦν. Ὅταν εἶδον τὴν ἀθλίαν κατά-

στασιν, εις την οποίαν εύρίσκετο, έλυπήθησαν πολύ, έκλαυσαν πικρώς, και έκάθισαν πλησίον του επί τῆς γῆς· ἦσαν όμως τόσον τετραραγμένοι, ὥστε δέν ἠδύναντο νά εἶπουν μίαν λέξιν επί έπτά ημέρας. Τέλος ὁ Ἰώβ έβασανίζετο πολύ και κατηράσθη την ημέραν τῆς γεννήσεώς του· τότε ὠμίλησαν και Ἰοὶ φίλοι του, οἱ ὁποῖοι εἶπον ὅτι κατά την γνώμην των, διά νά υποφέρῃ τόσον ὁ Ἰώβ, θά ἡμάρτησεν.

Ὁ Ἰώβ διεμαρτυρήθη και εἶπεν ὅτι εἶναι ἀθῶος και ὅτι

Ὁ Ἰώβ και οἱ τρεῖς φίλοι του.

ἀδίκως υποφέρει τόσα. Τέλος παρουσιάζεται ὁ Θεός, ὁ ὁποῖος εἶπεν ὅτι οἱ ἄνθρωποι δέν ἔχουν δικαίωμα νά συζητοῦν διά τὰς πράξεις αὐτοῦ, διότι δέν δύνανται πολλάκις νά τὰς έννοήσουν· ἕκαστος πρέπει, χωρίς νά παραπονηται, νά υποφέρῃ και νά υποτάσσεται εις τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος πράττει ὅλα μέ σκοπόν, τὸν ὁποῖον όμως πολλάκις δέν δυνάμεθα νά έννοήσωμεν. Ὁ Ἰώβ μετενόησε, διότι κατηράσθη την ημέραν τῆς γεννήσεώς του, ὁ δὲ Θεός, ἐπειδὴ οὗτος ἔδειξε μεγάλην ὑπομονήν εις τὰ παθήματά του και ἀγάπην πρὸς αὐτόν, τὸν ἐθεράπευσε, τοῦ ἔδωκε περισσότερα ἀγαθὰ ἀπὸ ὅσα εἶχε πρῖν, και ἑπτὰ υἱοὺς και τρεῖς θυγατέρας.

Πόρισμα.

Τὰς πράξεις τοῦ Θεοῦ δέν δυνάμεθα ἡμεῖς νά κρίνωμεν· πρέπει νά υποφέρωμεν ὅλα μέ ὑπομονήν, ὁ δ' ὑπομένων σφύζεται.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Εἶδομεν τὰς τύχας τοῦ ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ· εἶδομεν τὰς εὐτυχίας του καὶ τὰς δυστυχίας του, τὴν ἀνύψωσίν του καὶ τὴν κατάπτωσίν του, τὸ μεγαλεῖόν του καὶ τὴν μικρότητά του.

Ὅταν ὁ λαὸς ἦτο εὐσεβὴς καὶ ἐνάρετος, εἶχε προστάτην τὸν Θεόν, μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ ὁποίου ἐνίκα τοὺς ἐχθρούς, διήρχετο ποταμοὺς καὶ θαλάσσας, χωρὶς νὰ βραχῆ, ἐτρέφετο μὲ μάννα καὶ μὲ ὄρτυγας εἰς τόπους ἐρήμους· ὅταν ὅμως ἐλησμονέει τὸν σεβασμόν, τὸν ὁποῖον ὄφειλεν εἰς τὸν Θεὸν καὶ τὰς ἐντολάς του, διεφθείρετο, ἐξησθένει, ἔχανε τὴν προστασίαν τοῦ Θεοῦ, ἐγίνετο δοῦλος εἰς ξένους λαούς, ὑπέφερε τὰ πάνδεινα μακρὰν τῆς πατρίδος του καὶ ὑφίστατο πολλὰς ταπεινώσεις.

Ἡ ἱστορία αὕτη ἄς εἶναι δι' ἡμᾶς δίδαγμα· ἄς ἴδωμεν ποῦ δύναται νὰ καταστήσῃ ἓνα λαὸν ἢ ἀσέβεια καὶ ἡ διαφθορά : εἰς τὴν καταστροφὴν, εἰς τὴν ὑποδούλωσιν.

Ἄς εἴμεθα λοιπὸν ἡμεῖς ἐνάρετοι· ἄς πιστεύωμεν μὲ ὅλην τὴν δύναμίν μας εἰς τὸν Θεόν, ἄς ἐκτελῶμεν ὅλας τὰς ἐντολάς του, ἄς εἴμεθα καλοὶ πολῖται, διὰ νὰ εὐτυχῶμεν καὶ νὰ ἔχωμεν πατρίδα «σεβαστὴν εἰς τοὺς φίλους της καὶ φοβερὰν εἰς τοὺς ἐχθρούς της» !

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

	Σελ.
Πρὸς τοὺς διδάσκοντας	2
Εἰσαγωγή	3
Α' Ἡ πρὸ τῶν πατριαρχῶν Ἱστορία	3—12
1. Ἡ δημιουργία τοῦ κόσμου καὶ ἡ πλάσις τῶν ἀνθρώπων	3
2. Ὁ παράδεισος, ἡ παρακοή τῶν πρωτοπλάστων καὶ ἡ ἔξωσις αὐτῶν ἐκ τοῦ παραδείσου	5
3. Ὁ κατακλυσμὸς	8
4. Ὁ Πύργος τῆς Βαβέλ	11
Β' Οἱ Πατριάρχαι	12—30
α' Ὁ Ἀβραάμ	12—15
5. Κλήσις τοῦ Ἀβραάμ	12
6. Χωρισμὸς Ἀβραάμ καὶ Λώτ	13
7. Καταστροφή τῶν Σοδὸμων καὶ Γομόρρων	14
8. Ὁ Ἀβραάμ ἀποκτᾷ υἱόν	15
β' Ὁ Ἰσαάκ	15—16
9. Ὁ γάμος τοῦ Ἰσαάκ	15
γ' Ὁ Ἰακώβ	17—19
10. Ὁ Ἡσαῦ πωλεῖ τὰ πρωτοτόκια	17
11. Ὁ Ἰακώβ λαμβάνει δι' ἀπάτης τὴν εὐλογίαν τοῦ πατρὸς του	17
12. Ὁ Ἰσαάκ εὐλογεῖ τὸν Ἡσαῦ	18
13. Ἡ φυγὴ τοῦ Ἰακώβ	19
δ' Τὰ κατὰ τὸν Ἰωσήφ	19—30
14. Ὁ Ἰωσήφ φθονεῖται ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν του καὶ πωλεῖται ὑπ' αὐτῶν	19
15. Ὁ Ἰωσήφ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Πετεφρῆ καὶ εἰς τὴν φυλακὴν	22
16. Ἡ ἀνύψωσις τοῦ Ἰωσήφ	23

	Σελ.
17. Οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Ἰωσήφ ἔρχονται εἰς Αἴγυπτον . . .	26
18. Τὸ δευτέρον ταξίδιον τῶν υἱῶν τοῦ Ἰακώβ εἰς τὴν Αἴγυπτον. Ὁ Ἰωσήφ φανεροῦται εἰς τοὺς ἀδελφούς του	27
Γ' Ἡ ἱστορία τοῦ Μωϋσέως καὶ τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ	30—39
19. Ἡ ἐμφάνισις τοῦ Μωϋσέως	30
20. Οἱ Ἰσραηλῖται φεύγουν ἐξ Αἰγύπτου	33
21. Οἱ Ἰσραηλῖται μετὰ τὴν ἀναχώρησίν των ἐξ Αἰγύπτου	35
22. Ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ	38
Δ' Οἱ Κριταί	39 43
23. Οἱ Κριταί· ὁ Γεδεών· ὁ Σαμψών· ὁ Ἡλὶ· ὁ Σαμουὴλ	39
Ε' Ἡ καλὴ νύμφη Ρούθ	43—45
24. Ἡ Ρούθ	43
Ϛ' Οἱ βασιλεῖς	45—52
25. Ὁ Σαούλ	45
26. Ὁ Δαβίδ	47
27. Ὁ Σολομών	49
28. Ὁ Ῥοβοὰμ καὶ ὁ Ἱεροβοὰμ	51
29. Ἡ κατάλυσις τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰούδα καὶ ἡ αἰχμαλωσία τῆς Βαβυλῶνος	51
Ζ' Οἱ προφῆται	52—58
30. Περὶ προφητῶν ἐν γένει	52
31. Ὁ Ἡλίας	53
32. Ὁ Ἡσαΐας	53
33. Ὁ Ἱερεμίας	54
34. Ὁ Δανιήλ	56
35. Ὁ Ἰωνᾶς	58
Η' Ἡ ἱστορία τοῦ πολυπαθοῦς Ἰώβ	59—60
36. Ὁ Ἰώβ	59
Ἐπίλογος	61

ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ ΔΗΜ. Σ. ΜΠΑΛΑΝΟΥ
ΣΥΝΤΕΤΑΓΜΕΝΑ ΚΑΤΑ ΤΟ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ

Στοιχειώδης Ἑκκλησιαστικὴ Ἱστορία, μετὰ πολλῶν εἰκόνων. Ἔκδοσις τετάρτη 1920.

Ἐρὰ Ἱστορία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, μετὰ πολλῶν εἰκόνων ὁλοσελίδων καὶ μὴ καὶ χάρτου τῆς Παλαιστίνης. Ἔκδοσις 1920.

Ἐρὰ Ἱστορία τῆς Καινῆς Διαθήκης, μετὰ πολλῶν εἰκόνων ὁλοσελίδων καὶ μὴ καὶ χάρτου τῆς Παλαιστίνης. Ἔκδοσις 1920.

Στοιχειώδης Ὁρθόδοξος Χριστιανικὴ Κατήχησις. Ἔκδοσις 1920.

Λειτουργικὴ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων, μετ' εἰκόνων, κατὰ τὸ νέον πρόγραμμα. Ἔκδοσις 1920.

Ἐρμηνεία τῶν Περικοπῶν τοῦ Ἐδαγγελίου διὰ τὴν Ε' καὶ Σ' τάξιν τῶν Δημ. Σχολείων, κατὰ τὸ νέον πρόγραμμα.

Περικοπαὶ ἐκ τῶν βιβλίων τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, ἐγκριμέναι (1917), πρὸς χρῆσιν τῶν διδασκαλείων.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ

(Ἐκδόσεις τοῦ Συλλόγου πρὸς διάδοσιν ὠφελίμων βιβλίων)

Ἡ Ἑκκλησία μας, ἦτοι πῶς, πῶς καὶ πότε λατρεύεται ὁ Θεός, μετὰ πλήρους ἐρμηνείας τῆς θείας λειτουργίας. Ἔκδοσις 13^η (90,000 ἀντίτυπα). Χαρτόδετον. Δρ. 0.40

Ἱστορία τῆς Ἑκκλησίας, ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως αὐτῆς μέχρι σήμερον. Ἔκδοσις νέα. Χαρτόδετον. Δρ. 0.40

Αἱ Ὁρησκεῖαι, σύντομος ἱστορία τῶν διαφόρων Ὁρησκειῶν ἀγρίων καὶ πετολιτισμένων ἐθνῶν. Χαρτόδετον. . . . Δρ. 0.40

Ἐκ τῶν Ποιητικῶν Βιβλίων τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, Ἰὼβ — Ψαλμοὶ — Παροιμίαι — Ἄσμα φόματων — Ἐκκλησιαστής — Σοφία Σολομῶντος — Σοφία Σειράζ. Δρ. 0.60

Ἡ Μεγάλῃ Ἑβδομάς καὶ τὸ Πάσχα, ἀρχαιολογικὴ, ἱστορικὴ καὶ λειτουργικὴ ἐξέτασις τῶν ἁγίων ἡμερῶν. Δρ. 0.75

Digitized by Google